

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการทำวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหนังสือ บทความ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวกับกลวิธีในการเรียนภาษา การอ่าน และการฟังภาษาอังกฤษ โดยแยกเป็นประเด็นไว้ตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้คือ

ก. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีในการเรียน
  - 1.1 ความหมายของกลวิธีในการเรียน
  - 1.2 ความสำคัญของกลวิธีในการเรียน
  - 1.3 ลักษณะสำคัญของกลวิธีในการเรียน
  - 1.4 ประเภทของกลวิธีในการเรียน
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะรับสารภาษาอังกฤษ
  - 2.1 ทักษะการอ่าน
    - 2.1.1 ความหมายของการอ่าน
    - 2.1.2 ความสำคัญของการอ่าน
    - 2.1.3 องค์ประกอบของการอ่าน
    - 2.1.4 กลวิธีที่ใช้ในการพัฒนาการอ่าน
  - 2.2 ทักษะการฟัง
    - 2.2.1 ความหมายของการฟัง
    - 2.2.2 ความสำคัญของการฟัง
    - 2.2.3 องค์ประกอบของการฟัง
    - 2.2.4 กลวิธีที่ใช้ในการพัฒนาการฟัง

ข. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ
2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในต่างประเทศ

ก. เอกสารที่เกี่ยวข้อง

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีในการเรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1.1 ความหมายของกลวิธีในการเรียน

คำว่า "กลวิธี" (Strategy) มาจากคำศัพท์ภาษากรีกโบราณว่า Strategia ซึ่งมีความหมายว่า ยุทธศาสตร์ในการรบ รวมไปถึงการวางแผนและการจัดการทางด้านการทหารให้บรรลุตามเป้าหมายที่กองทัพวางไว้ กลวิธีในการเรียนภาษาก็เช่นเดียวกัน การที่ผู้เรียนจะเดินไปสู่เป้าหมายได้โดยสำเร็จนั้น จะต้องมีการวางแผนการเรียนของตนเอง มีการใช้กลยุทธ์หรือเทคนิคต่าง ๆ เป็นเครื่องช่วยให้เกิดการเรียนรู้ทางภาษา ช่วยในการจดจำ และช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำภาษาที่เรียนรู้นั้นไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ คำว่า "กลวิธี" ในการเรียนนั้น มีผู้เรียกแตกต่างกันออกไปอีกหลายคำ เช่น เทคนิค (Techniques) ทักษะการเรียน (Learning Skills) ความสามารถทางความรู้ความคิด (Cognitive Abilities) ทักษะการคิด (Thinking Skills) และอื่น ๆ เป็นต้น

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของกลวิธีในการเรียนไว้ต่าง ๆ ดังนี้

ดี เอช บราวน์ (D. H. Brown 1980 : 83) ให้ความหมายว่า กลวิธีในการเรียน หมายถึง วิธีการที่ผู้เรียนปฏิบัติเพื่อช่วยให้เข้าใจบทเรียนรวมทั้งวิธีการที่ผู้เรียนใช้เพื่อควบคุมและจัดการกับข้อมูลความรู้ที่ได้มาอีกด้วย

เฮช เอช สเติร์น (H. H. Stern 1983 : 16-28) กล่าวถึง กลวิธีในการเรียนรู้อา หมายถึง วิธีการต่าง ๆ ที่ผู้เรียนใช้เพื่อแก้ปัญหาในการเรียนรู้ภาษา ทั้งนี้เพราะผู้เรียนที่เรียนภาษาที่สองต้องประสบกับปัญหา 3 ประการ คือ ประการแรก ความแตกต่างที่ผู้เรียนรับรู้ได้ระหว่างภาษาที่หนึ่งหรือภาษาอื่น ๆ ที่ตนเคยเรียนรู้มาก่อนแล้วกับภาษาที่สองที่ผู้เรียนกำลังเรียนอยู่ ประการที่สอง การที่ผู้เรียนต้องหาวิธีการต่าง ๆ มาช่วย เพื่อทำความเข้าใจกับรูปแบบไวยากรณ์และข้อความ ที่จะสื่อความหมายของภาษาที่หนึ่งและภาษาที่สอง เพื่อมิให้เกิดความสับสนในการใช้ และประการสุดท้าย การที่ผู้เรียนจะต้องเลือกระหว่างการเรียนรู้กฎเกณฑ์ทางภาษา ซึ่งเน้นความถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ กับการเรียนรู้ภาษาตามธรรมชาติ ซึ่งเน้นการสื่อความหมายให้เข้าใจกันได้มากกว่าความถูกต้องของภาษา

เจ ไมเคิล โอ้มัลเลย์ (J. Michael O'Malley 1985 : 557) ได้อธิบายว่า กลวิธีในการเรียนเป็นขั้นตอนการวางแผนซึ่งผู้เรียนกระทำเป็นกิจวัตรในการเรียนเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ของตน

แอนิตา แอล เวนเดน (Anita L. Wenden 1987 : 7-8) กล่าวสรุปไว้ว่า กลวิธีในการเรียน คือ เทคนิค (Techniques) กลยุทธ์ (Tactics) การวางแผนอย่างมีสติที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนภาษา (Conscious Plans) หรือกระบวนการแก้ปัญหา (Problem-Solving Procedures) ที่ผู้เรียนใช้เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และใช้เมื่อเกิดข้อขัดข้องในการเรียน

แอนา อุล ชาโมท์ (Ana Uhl Chamot 1989 : 13) ให้ความหมายว่า กลวิธีในการเรียนเป็นเทคนิคที่ผู้เรียนใช้ในการทำความเข้าใจบทเรียนและจดจำข้อมูลใหม่ ๆ

นอกจากนี้ รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca L. Oxford 1990 : 1-8) ได้ให้คำจำกัดความของกลวิธีในการเรียนว่า "กลวิธีในการเรียนเป็นปฏิบัติการเฉพาะอย่างที่ผู้เรียนใช้เพื่อช่วยเหลือตนเองในการเรียน เพื่อให้เข้าใจบทเรียนได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และนำความรู้ไปใช้ในสถานการณ์ใหม่ได้มากขึ้นด้วย"

จากคำจำกัดความดังกล่าวข้างต้น พอจะประมวลได้ว่า กลวิธีในการเรียน คือ วิธีการต่าง ๆ ที่ผู้เรียนนำมาใช้กับการเรียนของตน โดยมีจุดประสงค์เพื่อส่งเสริมการเรียนวางแผนการเรียน ทำความเข้าใจและจดจำบทเรียน และ/หรือแก้ข้อขัดข้องปัญหาในการเรียนรู้ภาษาของตน

1.2 ความสำคัญของกลวิธีในการเรียน

ในการเรียนการสอนภาษานั้น เป้าหมายสูงสุดก็คือ การที่ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะทางภาษาจนสามารถใช้ภาษาได้อย่างถูกต้องและเหมาะสมกับสภาพการณ์ต่าง ๆ ความสำเร็จของผู้เรียนนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ หลายด้าน อาทิเช่น ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้สอน วิธีการสอน วัฒนธรรมและสังคม วิธีการเรียนและตัวผู้เรียน เป็นต้น โดยเฉพาะในปัจจุบันนี้ รูปแบบการเรียนการสอนมุ่งเน้นที่นักเรียนเป็นจุดศูนย์กลางหรือเป็นหัวใจของการเรียน (Student Center)

ปัจจัยที่เกี่ยวกับตัวผู้เรียนจึงมีบทบาทอย่างมากต่อความสำเร็จในการเรียนภาษา การผสมผสานกันอย่างดีขององค์ประกอบเกี่ยวกับตัวผู้เรียน อันได้แก่ บุคลิกลักษณะ แรงกระตุ้น ทักษะ และ กลวิธีการเรียน จะช่วยให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จในการเรียนภาษาได้เป็นอย่างดี

โดยเฉพาะในด้านกลวิธีการเรียน (Learning Strategies)

นับว่าเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนภาษาเป็นอย่างมาก เพราะกลวิธีการเรียนเปรียบเสมือนเป็น เครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น และมีทิศทางในการเรียนของตนเอง รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca L. Oxford 1990 : 1-8) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนไว้ว่า การรู้จักใช้กลวิธีการเรียนที่เหมาะสมจะมีผลในการเพิ่มความสามารถในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารของผู้เรียน ซึ่งเป็นเป้าหมายสูงสุดในการเรียนภาษา กลวิธีการเรียนจะช่วยให้การเรียนง่ายขึ้น เร็วขึ้น น่าสนุกสนานขึ้น รู้สึกมั่นใจในตนเองมากขึ้น เรียนอย่างมีประสิทธิภาพขึ้น และช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนความรู้ที่ได้รับไปใช้กับสถานการณ์ใหม่ได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

นอกจากนี้ แอนิตา แอล เวนเดน และ โจน รูบิน เดน วิลลิง และ รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด (Anita L. Wenden and Joan Rubin 1987, Ken Willing 1988, Rebecca L. Oxford 1990 อ้างถึงใน Rebecca L. Oxford 1990 : 67-68) มีความเห็นพ้องกันว่า กลวิธีการเรียนมีความสัมพันธ์กับสติปัญญาในการเรียนภาษา เพราะกลวิธีการเรียนเป็นการกระทำหรือวิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนเพื่อช่วยในการรับรู้ข้อมูล เก็บสิ่งสม ความรู้ที่ได้รับมา และสามารถนำข้อมูลความรู้เหล่านั้นได้ในสถานการณ์ต่าง ๆ และยังมีความเห็น ว่า กลวิธีการเรียนเป็นตัวแปรสำคัญที่สามารถทำนายความสามารถทางภาษาและผลสัมฤทธิ์ทาง ภาษาของผู้เรียนอีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอลเลน เบียลิสต์ออค และ มาเรีย โพรลิก และ แอนโธนี ปาปาเลีย (Ellen Bialystok and Maria Frölich 1978 : 327-335, Anthony Papalia 1978 : 318) ที่พบว่า กลวิธีการเรียนสามารถทำนาย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาได้ กล่าวคือ ผู้ที่มีวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ดี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ภาษาสูง

เอลเลน เบียลิสต์ออค และ มาเรีย โพรลิก (Ellen Bialystok and Maria Frölich 1978 : 327-335) ได้ศึกษาตัวแปรที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ภาษาที่สอง พบว่า วิธีการเรียนรู้เป็นตัวแปรสำคัญอย่างหนึ่งซึ่งทำนายผลสัมฤทธิ์ได้ กล่าวคือ ผู้ที่

มีวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ดี มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาที่สองสูง ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของ แอนโทนี ปาปาเลีย (Anthony Papalia 1978 : 318) ที่ศึกษาวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาสูงและต่ำ พบว่า นักศึกษาที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงมีวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ดีกว่านักศึกษาที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาต่ำ

ดี เอช บราวน์ (D. H. Brown 1980 : 50) ยังได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีสติปัญญาดีจะหาวิธีการเรียนรู้ในการฟัง พูด อ่าน และเขียน อย่างมีระบบด้วยตนเอง โดยอาศัยความรู้และประสบการณ์ที่เรียนมา ทั้งนี้เพื่อช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้เร็วขึ้น

เคน วิลลิง (Ken Willing 1989 : 1) กล่าวไว้ว่า "ผู้เรียนที่ไม่ประสบความสำเร็จในการเรียนนั้น เป็นเพราะขาดความรู้เกี่ยวกับกลวิธีในการเรียนภาษา และขาดความสามารถในการเลือกใช้กลวิธีในการเรียนให้เหมาะสมกับตนเอง" นอกจากนี้ รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca L. Oxford 1990 : 12) ยังอธิบายไว้ว่า กลวิธีในการเรียนเป็นสิ่งที่ยืดหยุ่นได้ การสอนให้นักเรียนรู้จักใช้กลวิธีได้อย่างเหมาะสมและได้รับการฝึกฝนในการใช้กลวิธีอย่างเพียงพอ ย่อมจะนำผู้เรียนไปสู่ความสำเร็จได้ เนื่องจากผลสำเร็จในการเรียนภาษานั้น จะได้จากการที่ผู้เรียนมีทิศทางในการเรียนของตนเอง และรู้จักใช้กลวิธีในการเรียนที่เหมาะสมเพื่อเอื้อต่อการเรียนภาษาของตนเอง ดังนั้น จึงเป็นหน้าที่สำคัญของครูผู้สอนที่จะต้องรับผิดชอบในการเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับกลวิธีในการเรียน และได้รับการฝึกใช้กลวิธีในการเรียนที่มีประสิทธิภาพ เหมาะสมกับตนเองและเนื้อหาความรู้ที่เรียนอย่างเต็มที่ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน

จึงอาจกล่าวได้โดยสรุปว่า กลวิธีในการเรียนเป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนภาษา เพราะกลวิธีในการเรียนมีความสัมพันธ์กับสติปัญญาในการเรียนภาษา เป็นเสมือนเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีทิศทางในการเรียนของตนเอง ช่วยให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ง่ายขึ้น เร็วขึ้น และมีประสิทธิภาพมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนสามารถถ่ายโอนความรู้ที่เรียนไปใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ดียิ่งขึ้นอีกด้วย

1.3 ลักษณะสำคัญของกลวิธีในการเรียน

แอนิตา แอล เวนเดน (Anita L. Wenden 1987 : 7-8) ได้กล่าวถึงลักษณะของกลวิธีในการเรียนไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้คือ

1. กลวิธีในการเรียนบางอย่างสามารถสังเกตได้ เช่น กลวิธีสรุปความ การจดโน้ตย่อ เป็นต้น กลวิธีในการเรียนบางอย่างก็ไม่สามารถสังเกตได้ เช่น การเดาข้อมูล
2. กลวิธีในการเรียนบางอย่างเป็นพฤติกรรมที่เอื้อโดยตรงต่อการเรียน เช่น การจัดกลุ่มคำศัพท์เพื่อช่วยการจำ บางอย่างก็เป็นพฤติกรรมที่เอื้อโดยอ้อมต่อการเรียน เช่น การวางแผนการเรียน
3. กลวิธีในการเรียนเป็นสิ่งที่ผู้เรียนใช้อย่างรู้ตัวหรือมีสติ เช่น ในขณะที่ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาใหม่ ผู้เรียนจะต้องเลือกใช้กลวิธีในการเรียนตามความเหมาะสมกับลักษณะเนื้อหาที่เรียนนั้น
4. กลวิธีในการเรียนเป็นพฤติกรรมที่ยืดหยุ่น และเปลี่ยนแปลงได้ ผู้เรียนย่อมสามารถเรียนรู้หรือฝึกใช้กลวิธีให้เพิ่มขึ้นได้เสมอ

เกี่ยวกับเรื่องลักษณะสำคัญของกลวิธีในการเรียนนั้น รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca L. Oxford 1990 : 9-14) ได้มีความเห็นสอดคล้องกับแนวคิดของ แอนา อูล ชาโมท์ (Ana Uhl Chamot 1987) แอนิตา แอล เวนเดน (Anita L. Wenden 1987) รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด อาร์ ลาวิน และ ดี ครูกัล (Rebecca L. Oxford R. Lavine and D. Crookall 1989) และได้สรุปรวบรวมลักษณะของกลวิธีในการเรียนไว้ดังนี้

1. กลวิธีในการเรียนเป็นสิ่งที่นำผู้เรียนไปสู่เป้าหมายสูงสุดในการเรียนภาษา นั่นคือ การมีความสามารถในการสื่อสาร ไม่ว่าผู้เรียนจะใช้กลวิธีใดในการเรียนก็ตาม ทุกกลวิธีจะทำให้ผู้เรียนมีความสามารถในการเรียนภาษาเพิ่มขึ้น เช่น ถ้าผู้เรียนฝึกใช้กลวิธีที่เกี่ยวกับความจำ (Memory Strategies) ผู้เรียนก็จะสามารถจดจำคำศัพท์และกฎเกณฑ์ได้ ถ้าผู้เรียนฝึกใช้กลวิธีชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา (Compensation Strategies) ผู้เรียนก็จะสามารถแก้ไขข้อติดขัดเมื่ออ่านหรือฟังไม่เข้าใจโดยการเดาความหมายจากคำชี้แนะ (Clues) ในข้อความนั้น ๆ หรือถ้าผู้เรียนใช้กลวิธีที่เกี่ยวกับจิตพิสัย (Affective Strategies) ก็จะช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองเพิ่มขึ้นและมีความกระตือรือร้นที่จะเข้าร่วมในการเรียนมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การมีความสามารถในการสื่อสารทางภาษาในที่สุด
2. กลวิธีในการเรียนเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนรู้จักช่วยเหลือตนเองได้ ผู้เรียนส่วนมากมักจะยึดติดกับการเรียนการสอนแบบครูเป็นผู้บอกความรู้ให้เสมอ ดังนั้น เมื่อ

จำเป็นต้องใช้ภาษาที่เรียนใหม่นอกห้องเรียน ผู้เรียนจึงไม่สามารถช่วยตนเองได้ การที่ผู้เรียนได้ฝึกใช้กลวิธีในการเรียนจึงเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักรับผิดชอบในการเรียนของตนเอง นอกจากผู้เรียนจะช่วยตัวเองในการเรียนได้แล้ว ยังจะมีความเชื่อมั่นในตนเองและมีความสามารถในการสื่อสารเพิ่มขึ้นด้วย

3. กลวิธีในการเรียนช่วยขยายบทบาทของครูผู้สอนในชั้นเรียน

บทบาทเดิมของครู ในฐานะครูผู้สอน ผู้นำ ผู้จัดการ ผู้ควบคุม ผู้วัดและประเมินผล และในฐานะแพทย์ที่ต้องคอยรักษาความไม่รู้ของผู้เรียนนั้น เป็นบทบาทซึ่งขัดขวางการใช้ภาษาในการสื่อสารภายในห้องเรียน ทั้งนี้เพราะบทบาทเหล่านั้นของครูไม่เอื้อให้เกิดการฝึกใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารเหมือนในชีวิตจริง อย่างไรก็ตาม เมื่อผู้เรียนจำเป็นต้องได้รับการฝึกใช้กลวิธีในการเรียน ครูก็ต้องเพิ่มบทบาทของตนเองให้เป็นผู้ช่วยเหลือ ผู้คอยให้คำแนะนำ ผู้ชี้แนะ ที่ปรึกษา และเป็นผู้ร่วมในการสื่อสาร ครูต้องช่วยแนะนำผู้เรียนให้รู้จักการฝึกใช้กลวิธีในการเรียน ให้ผู้เรียนรู้จักเลือกใช้กลวิธีในการเรียนได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเนื้อหาต่าง ๆ

4. กลวิธีในการเรียนเป็นเสมือนเครื่องมือหรืออุปกรณ์ (Tools) ที่ผู้เรียนเลือกใช้เมื่อต้องการแก้ปัญหาในการเรียน หรือเมื่อต้องทำกิจกรรมทางภาษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกิจกรรม เช่น ผู้เรียนเลือกใช้กลวิธีการเดาความหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจในบทอ่านมากขึ้น หรือใช้กลวิธีที่เกี่ยวกับจิตพิสัยเพื่อให้เกิดการผ่อนคลาย หรือเพิ่มความมั่นใจในตนเองมากขึ้น เป็นต้น

5. กลวิธีในการเรียนเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับตัวผู้เรียนในหลาย ๆ ด้าน มิใช่เฉพาะด้านสติปัญญา หรือกระบวนการทางสมองเท่านั้น แต่ยังรวมไปถึงด้านจิตพิสัย และสังคมของผู้เรียนอีกด้วย

6. กลวิธีในการเรียนบางอย่างนั้นส่งเสริมโดยตรงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ซึ่งเรียกว่า กลวิธีในการเรียนโดยตรง (Direct Strategies) กลวิธีในการเรียนบางอย่างก็ส่งเสริมโดยอ้อมต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน เรียกว่า กลวิธีในการเรียนโดยอ้อม (Indirect Strategies) แต่ทั้งกลวิธีในการเรียนโดยตรงและโดยอ้อมต่างก็มีความสำคัญในการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนในหลาย ๆ ด้าน ไม่น้อยไปกว่ากัน

7. กลวิธีในการเรียนมีความแตกต่างกันในเรื่องของการสังเกตได้ กลวิธีบางอย่างสามารถสังเกตได้ ในขณะที่กลวิธีบางอย่างก็ไม่สามารถสังเกตได้ด้วยตาเปล่า โดยเฉพาะกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับทางสมองหรือความคิด ความจำ จึงเป็นการยากสำหรับครูที่จะรู้ว่าผู้เรียนใช้กลวิธีใด

8. กลวิธีในการเรียนเป็นสิ่งที่ผู้เรียนใช้อย่างมีสติ เมื่อฝึกใช้จนคล่องแล้ว ผู้เรียนก็จะสามารถใช้ได้อย่างอัตโนมัติเช่นเดียวกับการฝึกทักษะหรือพฤติกรรมอื่น ๆ

9. กลวิธีในการเรียนเป็นสิ่งที่สอนและฝึกกันได้ การฝึกใช้กลวิธีในการเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่ครูต้องแนะนำและเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้รับการฝึก การฝึกกลวิธีในการเรียนจะสัมฤทธิ์ผลมากที่สุดเมื่อผู้เรียนรู้ว่ากลวิธีใดสำคัญอย่างไร เมื่อไรควรใช้ และใช้อย่างไร ประการสำคัญ คือ ผู้เรียนต้องรู้ว่าจะถ่ายโอนกลวิธีเหล่านั้นไปใช้ในสถานการณ์ใหม่อย่างไร

10. กลวิธีในการเรียนนั้นมีการยึดหยุ่นในการใช้ กล่าวคือ มิได้มีการเรียงลำดับการใช้ที่ตายตัวเสมอไป ขึ้นอยู่กับผู้เรียนแต่ละคนที่จะเลือกใช้หรือผสมผสาน หรือใช้ตามลำดับขั้นตอนด้วยตัวเอง

1.4 ประเภทของกลวิธีในการเรียน

การใช้กลวิธีในการเรียนได้มีมานับเป็นพัน ๆ ปีแล้ว โดยเฉพาะการใช้กลวิธีเพื่อช่วยการจดจำ (Mnemonics) เรื่องราวต่าง ๆ แล้วเล่าสืบต่อกันมา และได้มีการพัฒนาวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยในการเรียนเรื่อยมาตลอดจนถึงยุคปัจจุบัน อย่างไรก็ตามการจัดแยกประเภทกลวิธีในการเรียนทั้งหลายให้เป็นหมวดหมู่ขึ้นเพียงจะมีขึ้นในไม่กี่ทศวรรษที่ผ่านมา ซึ่งนักการศึกษาหลายท่านได้จัดแบ่งประเภทของกลวิธีในการเรียนไว้แตกต่างกัน ดังนี้

โจน รูบิน (Joan Rubin 1981 อ้างถึงใน Anita Wenden and Joan Rubin 1987 : 23-29) ได้แบ่งประเภทของกลวิธีในการเรียนไว้ 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. กลวิธีเมตต้าคอกนิชัน ซึ่งหมายถึง ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการทางสมอง และรวมถึงการควบคุมหรือจัดการกระบวนการเรียนของตนอย่างมีระบบ ได้แก่ การวางแผนการเรียน การควบคุมกระบวนการเรียน และการตรวจสอบหรือประเมินการเรียนของตนเอง

2. กลวิธีด้านความรู้ความคิด หมายถึง ขั้นตอนหรือวิธีการที่ผู้เรียนใช้ในการเรียน หรือแก้ปัญหาที่ต้องใช้การวิเคราะห์ หรือพิจารณาอย่างละเอียดถี่ถ้วน นอกจากนี้ยังรวมถึงการถ่ายโอนความรู้ และการสังเคราะห์เนื้อหาสาระที่เรียนด้วย อาทิเช่น

- 2.1 การขยายความ
- 2.2 การเดาอย่างมีหลักการ
- 2.3 การอุปมาน
- 2.4 การฝึกฝนการใช้ภาษา
- 2.5 การจดจำ
- 2.6 การควบคุมการใช้ภาษา

แอนิตา แอล เวนเดน (Anita L. Wenden 1985 : 4-7) ได้จัดหมวดหมู่กลวิธีในการเรียนไว้เป็น 4 หมวด ดังนี้

1. กลวิธีด้านความรู้ความคิดและประสบการณ์ที่เรียนเพื่อช่วยในการเรียนรู้ภาษา เช่น ใช้รูปภาพ ชื่อเรื่อง คำศัพท์ที่เคยเรียนมาช่วยในการเดาความหมายของประโยคหรือเนื้อเรื่อง

2. กลวิธีการสื่อความหมาย เช่น ใช้ท่าทางหรือการวาดรูปประกอบ

3. กลวิธีการฝึกฝนการใช้ภาษา

4. กลวิธีเมตต้าคอกนิชัน เช่น การวางแผนการเรียน การควบคุมการเรียนของตนเอง เป็นต้น

หลังจากทำการวิจัยระยะยาวเป็นเวลา 3 ปี เพื่อศึกษาการใช้กลวิธีในการเรียนของผู้ที่เรียนภาษาต่างประเทศ แอนา อูล ชาโมท์ และ ลิซา คับเปอร์ (Ana Uhl Chamot and Lisa Kupper 1989 : 15-17) ได้จัดประเภทของกลวิธีในการเรียนไว้ 3 ประเภทใหญ่ ๆ คือ

1. กลวิธีเมตต้าคอกนิชัน ซึ่งเกี่ยวกับกระบวนการคิด การวางแผน การตรวจสอบ และการประเมินผลการเรียนของตนเองของผู้เรียน ประกอบด้วยกลวิธีย่อย ๆ ดังนี้

- 1.1 การวางแผน หมายถึง การกะเกณฑ์หรือคาดคะเนงาน (Task) ที่จะทำล่วงหน้า การเลือกใช้กลวิธีในการเรียนที่เหมาะสมกับงานที่จะทำ เป็นต้น

- 1.2 การให้ความสนใจกับงานโดยตรง หมายถึง การตัดสินใจไว้ล่วงหน้าที่จะลงมือทำงานนั้น ๆ ตัดสิ่งที่เป็นอุปสรรคในการทำงาน และเอาใจใส่ต่องานนั้นตลอดช่วงเวลาที่ปฏิบัติงาน

1.3 การเลือกสนใจเฉพาะเรื่อง หมายถึง การตัดสินใจไว้ล่วงหน้าที่จะเลือกสนใจเฉพาะข้อมูลที่สำคัญ หรือรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับงานนั้น แล้วเมื่อลงมือปฏิบัติ ก็สนใจเฉพาะข้อมูลตามที่ได้ตัดสินใจเลือกไว้แล้วดังกล่าว

1.4 การรู้จักจัดการกับงานด้วยตนเอง หมายถึง การเข้าใจสภาพการณ์ที่จะช่วยให้ตนเองประสบผลสำเร็จในงานที่ทำ การควบคุมการใช้ภาษาของตนโดยพยายามใช้ความรู้ที่เคยเรียนมาแล้วให้มากที่สุด

1.5 การควบคุมและตรวจสอบตนเอง หมายถึง การตรวจดูความถูกต้องในด้านความเข้าใจ หรือการใช้ภาษาของตนเองในงานที่ปฏิบัติอยู่นั้น

1.6 การค้นหาอุปสรรคหรือปัญหาที่ยากในงานนั้น หมายถึง การค้นหาจุดสำคัญหรือวิธีที่จำเป็นต้องใช้ในการแก้ปัญหาหรือจัดข้อยุ่งยากในงาน และรวมถึงวิธีการที่จะช่วยทำให้งานนั้นลุล่วงไปด้วยดี

1.7 การประเมินตนเอง หมายถึง การตรวจสอบความถูกต้องหรือความสมบูรณ์ของผลงาน หรือการใช้ภาษาของตน การประเมินความรู้ที่ตนสั่งสมไว้ ยุทธวิธีที่ใช้ รวมทั้งความสามารถในการปฏิบัติงานด้วย เป็นต้น

2. กลวิธีด้านความรู้ความคิด เป็นกลวิธีที่เกี่ยวกับการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับเนื้อหาสาระที่เรียน การจัดการกับเนื้อหาที่เรียนทั้งทางด้านความคิด และทางด้านร่างกายและรวมทั้งการใช้เทคนิควิธีการต่าง ๆ ในการเรียนด้วย อันได้แก่ กลวิธีย่อย ๆ ดังนี้

2.1 การพูดซ้ำ ๆ หมายถึง การพูดคำศัพท์หรือวลีต่าง ๆ ซ้ำ ๆ เพื่อให้จดจำได้

2.2 การค้นคว้าจากแหล่งข้อมูล หมายถึง การที่ผู้เรียนเรียนรู้เนื้อหาจากแหล่งข้อมูลทางภาษา เช่น พจนานุกรม ตำราเรียน หรืองานที่เคยทำมาก่อน

2.3 การจัดหมวดหมู่ หมายถึง การที่ผู้เรียนจัดเนื้อหาการเรียนไว้เป็นหมวดหมู่ ได้แก่ การจัดตามลำดับก่อนหลัง การจัดโดยการแยกประเภทเนื้อหา เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อช่วยในการจดจำ และค้นหาข้อมูลในภายหลัง

2.4 การจดย่อ หมายถึง การที่ผู้เรียนเลือกเขียนหรือบันทึกเฉพาะใจความสำคัญหรือคำสำคัญในเนื้อหาที่ได้พบ รวมทั้งการทำเครื่องหมายเพื่อช่วยการจำด้วย เช่น การขีดเส้นใต้ การทำดอกจัน หรือดาวกำกับไว้ เป็นต้น

2.5 การแทนที่ หมายถึง การเลือกหาวิธีทาง รูปแบบ
ที่ได้วางแผนและได้รับการแก้ไขแล้วเป็นอย่างดี คำศัพท์หรือวลีต่าง ๆ ไปใช้กับงานหรือเนื้อหา

2.7 การขยายความ หมายถึง การเชื่อมโยงความรู้
ใหม่กับความรู้เดิมที่เรียนไปแล้ว หรือการเชื่อมโยงเนื้อหาสาระใหม่สองเรื่องเข้าด้วยกัน

2.8 การสรุปความ หมายถึง การที่ผู้เรียนคิดประมวล
เนื้อหาสาระหรือเขียนสรุปข้อมูลทางภาษาที่เรียนไปแล้ว

2.9 การแปล หมายถึง การแปลความคิดหรือข้อมูล
ต่าง ๆ จากภาษาหนึ่งเป็นอีกภาษาหนึ่ง

2.10 การถ่ายโอน หมายถึง การนำความรู้เกี่ยวกับ
ตัวภาษาที่ได้เรียนรู้มาก่อนมาช่วยในการทำความเข้าใจกับความรู้อื่นหรืองานที่ต้องการทำให้
สำเร็จลุล่วงไปได้

2.11 การอ้างอิง หมายถึง การรู้จักใช้หรือคัดเลือก
ข้อมูลทางภาษาที่เหมาะสมเพื่อช่วยในการเดาความหมายของคำหรือประโยค หรือเพื่อช่วยในการ
ใช้กฎเกณฑ์ทางภาษาที่ไม่คุ้นเคยให้สามารถสัมพันธ์กับเนื้อหาในงานที่ทำ หรือเพื่อช่วยในการเติม
ข้อมูลทางภาษาที่ขาดหายไปให้สมบูรณ์ เป็นต้น

3. กลวิธีด้านสังคมและจิตพิสัย เป็นกลวิธีที่เกี่ยวกับการ
ปฏิสัมพันธ์ของผู้เรียนกับบุคคลอื่นเพื่อช่วยให้การเรียนสำเร็จด้วยดี หรือการใช้กระบวนการในการ
ควบคุมประสิทธิภาพของงานที่ทำ อันได้แก่

3.1 การถามคำถาม ได้แก่ การถามเพื่อต้องการ
คำอธิบาย เพื่อขอให้พูดซ้ำ หรือเพื่อต้องการตัวอย่างเพิ่มเติมเกี่ยวกับเนื้อหาที่เรียน

3.2 การทำงานร่วมกัน ได้แก่ การร่วมมือกันทำงาน
เป็นคู่ เป็นกลุ่ม เพื่อช่วยกันแก้ปัญหาที่พบในขณะที่ทำงานหรือเรียน

3.3 การปรึกษาตนเอง ได้แก่ การพูดคุยกับตัวเอง
เพื่อช่วยลดความกระวนกระวายหรือความตื้นตันในการทำงานนั้น

3.4 การเสริมแรงตนเอง ได้แก่ การชมเชยตนเอง
เมื่อทำงานสำเร็จ

นอกจากนี้ รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca L. Oxford
1990 : 14-150) ได้เสนอการจัดประเภทของกลวิธีในการเรียนในระบบใหม่ ซึ่งซับซ้อนและ

มีรายละเอียดมากกว่าที่มีอยู่เดิม ออกซ์ฟอร์ดได้แบ่งประเภทของกลวิธีในการเรียนออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ คือ กลวิธีในการเรียนโดยตรง และกลวิธีในการเรียนโดยอ้อม ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

กลวิธีในการเรียนโดยตรง หมายถึง กลวิธีที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับภาษาเป้าหมายที่ผู้เรียนเรียน ประกอบด้วยกลวิธีที่ผู้เรียนต้องใช้กระบวนการทางสมองที่แตกต่างกัน ได้แก่

1. กลวิธีด้านความจำ เกี่ยวข้องกับกลไกทางสมองที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเก็บข้อมูลความรู้ไว้ และนำออกมาใช้ได้เมื่อต้องการ ในการเรียนภาษานั้น คำศัพท์เป็นองค์ประกอบที่ยิ่งใหญ่และไม่อาจเรียนรู้ได้หมด ไม่ว่าจะเป็นการเรียนภาษาแม่หรือภาษาต่างประเทศก็ตาม ดังนั้น กลวิธีด้านความจำจึงเป็นเสมือนเครื่องมือที่จะช่วยให้ผู้เรียนเก็บสิ่งสมคำศัพท์ต่าง ๆ หรือข้อมูลความรู้ทางภาษาทั้งหมด และช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำคำศัพท์หรือความรู้เหล่านั้นมาใช้ในการสื่อสารได้ในเวลาที่ต้องการ นอกจากนี้กลวิธีด้านความจำยังมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาข้อมูลความรู้ของผู้เรียนทั้งในด้านคำศัพท์ และโครงสร้างทางภาษาให้สามารถเข้าใจได้อย่างมีทักษะหรือสามารถใช้ภาษาได้อย่างอัตโนมัติ ซึ่งกลวิธีด้านความจำนี้แบ่งเป็นกลวิธีที่ผู้เรียนใช้เพื่อเสริมสร้างความจำได้อีก 4 กลวิธี คือ

1.1 การสร้างเครือข่ายความรู้ทางสมอง ได้แก่ การจัดกลุ่ม การนำความรู้ใหม่เข้าไปสัมพันธ์กับความรู้เดิม และการนำคำใหม่ไปใช้ในบริบท

1.2 การเสริมสร้างความจำโดยใช้ภาพและเสียง ได้แก่ การใช้จินตนาการ การใช้แผนภาพ การใช้คำสำคัญหรือใช้คำหลัก และการเพิ่มความจำโดยใช้เสียงช่วย

1.3 การเสริมสร้างความจำโดยการทบทวน ได้แก่ การทบทวนโครงสร้างทางภาษา และการทบทวนคำศัพท์

1.4 การเสริมสร้างความจำโดยใช้ท่าทาง ได้แก่ การใช้ความรู้สึกและท่าทางประกอบคำอธิบาย การใช้เทคนิคด้านกลไก เช่น การเคลื่อนย้ายบัตรคำ หรือการแยกกลุ่มให้ผู้เรียนเห็นความแตกต่างชัดเจนขึ้น เป็นต้น

2. กลวิธีด้านความรู้ความคิด หมายถึง กลวิธีที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสมอง ซึ่งมีหลากหลายรูปแบบและเป็นกลวิธีที่ผู้เรียนใช้มากกว่ากลวิธีอื่น ๆ แบ่งได้เป็น

2.1 การฝึกฝน ได้แก่ การพูดหรือทำซ้ำ ๆ

การฝึกเขียนหรือพูดอย่างมีรูปแบบ การจำและการใช้กฎเกณฑ์หรือแบบของภาษา การเชื่อมคำหรือวลีให้เป็นประโยค และการฝึกอย่างเป็นธรรมชาติ

2.2 การรับและส่งสาร ได้แก่ การจับใจความ

อย่างรวดเร็ว เช่น การฟังหรืออ่านคร่าว ๆ การอ่านแบบกวาดสายตา เป็นต้น และการใช้แหล่งข้อมูลในการรับและส่งสาร

2.3 การวิเคราะห์และการให้เหตุผล ได้แก่

การให้เหตุผลโดยใช้กฎเกณฑ์ การวิเคราะห์ข้อความหรือคำพูด การวิเคราะห์เปรียบเทียบองค์ประกอบของภาษาระหว่างภาษาเป้าหมายกับภาษาแม่ การแปล และการถ่ายโอนความรู้

2.4 การสร้างแบบหรือโครงสร้างของสารที่รับและ

ส่งขึ้นใหม่ ได้แก่ การจดย่อ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนรูปแบบหรือโครงสร้างทางภาษาที่ได้อ่านหรือได้ฟังใหม่ การสรุปความ และการสร้างความเด่นชัดให้กับใจความสำคัญ เช่น จัดเส้นใต้ การทำคอกจันที่ข้อความ เป็นต้น

3. กลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา หมายถึง

กลวิธีที่ผู้เรียนใช้เพื่อสื่อและเดาความหมายเมื่อพบปัญหาในการเรียนหรือการใช้ภาษา ในการเรียนภาษาต่างประเทศนั้นผู้เรียนย่อมมีข้อจำกัดทั้งในด้านคำศัพท์และกฎเกณฑ์ไวยากรณ์ เมื่อผู้เรียนอ่านหรือฟังข้อความ จึงต้องใช้ความพยายามในการแก้ปัญหาหรือข้อขัดข้องที่พบ เพื่อทำความเข้าใจกับข้อความนั้น ๆ ให้ได้มากที่สุด กลวิธีย่อย ๆ ในการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา มีดังนี้

3.1 การเดาอย่างมีหลักการ ได้แก่ การเดา

โดยใช้ตัวชี้แนะทางภาษา และการเดาโดยใช้ตัวชี้แนะด้านอื่น ๆ เช่น การเดาจากสถานการณ์บริบท โครงสร้างของข้อความหรือความสัมพันธ์ระหว่างคำ เป็นต้น

3.2 การแก้ข้อจำกัดทางภาษาในการพูดและการ

เขียน ได้แก่ การใช้คำในภาษาแม่แทนคำศัพท์ที่ติดขัด การขอความช่วยเหลือเมื่อเกิดความไม่แน่ใจ การใช้ท่าทางประกอบการพูด การเลี่ยงใช้คำบางคำในการสื่อสาร การเลือกหัวข้อเรื่องในการสนทนา การปรับสสารให้ง่ายขึ้น และการหาคำอื่นมาเชื่อมกันให้เป็นคำที่มีความหมายเหมือนกันแทน เป็นต้น

กลวิธีในการเรียนโดยอ้อม หมายถึง กลวิธีที่ผู้เรียนใช้ใน

การจัดการกับการเรียน ส่งเสริมและควบคุมกระบวนการเรียนของตน ในการเรียนภาษา

ต่างประเทศนั้นผู้เรียนจะต้องพบกับ "ความใหม่" อันได้แก่ คำศัพท์ใหม่ที่ไม่คุ้นเคย กฎเกณฑ์ โครงสร้างที่ทำให้สับสน ระบบการเรียนที่แตกต่างจากภาษาของตน วัฒนธรรมและสังคมที่ไม่เหมือนกัน และรวมทั้งวิธีการสอนที่ครูใช้ก็อาจไม่เหมือนเดิม ซึ่งสิ่งเหล่านี้อาจทำให้ผู้เรียนเกิดความสับสนหรือพบปัญหาในการเรียนได้ การใช้กลวิธีในการเรียนโดยอ้อมจะช่วยให้ผู้เรียน หลุดพ้นจากปัญหาเหล่านั้นได้ กลวิธีในการเรียนโดยอ้อมประกอบด้วยกลวิธีต่าง ๆ ดังนี้

1. กลวิธีเมตตาออกนิชั้น หมายถึง กลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการวางแผนการเรียน เพื่อให้กระบวนการเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังหมายถึง กลวิธีที่ผู้เรียนใช้ในการตรวจสอบข้อผิดพลาดในการเรียนด้วย แบ่งได้เป็น

1.1 การตรึงความสนใจไว้ที่การเรียน ได้แก่ การคิดไว้ล่วงหน้าเกี่ยวกับบทเรียนใหม่แล้วเชื่อมโยงเข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่ การเอาใจใส่กับงานที่ได้รับมอบหมาย และการตั้งใจฟังจนกว่าจะพร้อมแล้วจึงพูด

1.2 การจัดการและการวางแผนการเรียน ได้แก่ การค้นหาวิธีการเรียนที่ได้ผล การจัดสภาพแวดล้อมเพื่อเอื้อต่อการเรียนรู้ การกำหนดเป้าหมายในการเรียน การวางจุดประสงค์ของการทำงานแต่ละชั้น การวางแผนไว้ล่วงหน้าสำหรับงานแต่ละชั้น และการหาโอกาสฝึกฝนการใช้ภาษาตามธรรมชาติ เป็นต้น

1.3 การประเมินผลการเรียน ได้แก่ การควบคุม การตรวจสอบตนเองโดยค้นหาข้อผิดพลาดในด้านความเข้าใจ การใช้ภาษา และการประเมินความก้าวหน้าในการเรียนของตน

2. กลวิธีด้านจิตพิสัย หมายถึง กลวิธีที่ผู้เรียนใช้เพื่อควบคุมอารมณ์และทัศนคติในการเรียน รวมทั้งใช้กลวิธีในการส่งเสริมหรือพัฒนาความเชื่อมั่นในตนเอง คำว่า "จิตพิสัย" นั้น ได้แก่ อารมณ์ ทัศนคติ แรงจูงใจ และการเห็นคุณค่าของผู้เรียนที่มีต่อการเรียนภาษาอังกฤษ จิตใจและอารมณ์ของผู้เรียนนั้นนับว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมาก ซึ่งจะมีผลต่อความสำเร็จหรือล้มเหลวในการเรียนภาษาของผู้เรียน ผู้เรียนที่ดีคือ ผู้ที่รู้จักควบคุมอารมณ์และทัศนคติของตนในการเรียน อารมณ์และทัศนคติที่ดีจะช่วยให้การเรียนนั้นมีประสิทธิภาพและน่าสนุกสนานยิ่งขึ้น นอกจากนี้ความเชื่อมั่นในตัวเองก็นับว่าเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่เกี่ยวกับจิตพิสัย เพราะผู้เรียนจะตัดสินใจคุณค่าโดยอาศัยความรู้สึกรับรู้ของตนเอง จึงอาจกล่าวได้ว่า ความสำเร็จในการเรียนภาษาของผู้เรียนนั้นอาจถูกสกัดกั้นได้โดยสภาพจิตพิสัยที่เป็นลบ

เช่น ความวิตกกังวล ความกลัว ความสงสัย การไม่ได้รับความช่วยเหลือ ความคับข้องใจ และอื่น ๆ เป็นต้น กลวิธีที่ใช้กับจิตพิสัยประกอบด้วยกลวิธีต่าง ๆ ดังนี้

2.1 การลดความวิตกกังวล ได้แก่ การผ่อนคลาย กล้ามเนื้อ การหายใจลึก ๆ การเพ่งหรือทำสมาธิ การใช้ดนตรีเพื่อช่วยลดความตึงเครียดหรือความเครียด หรือการดูภาพยนตร์ตลก การอ่านหนังสือบันเทิง การฟังเรื่องขำขัน เป็นต้น

2.2 การให้กำลังใจตนเอง ได้แก่ การพูดชมเชยตนเองเพื่อเสริมแรงในการเรียน การกล่าลองใช้ภาษาอย่างฉลาดในการพูดหรือเขียน แม้จะพบข้อผิดพลาดบ้างก็ตาม และการให้รางวัลตนเองเมื่อสามารถใช้ภาษาได้ถูกต้อง

2.3 การรับรู้จิตใจและอารมณ์ของตนเอง ได้แก่ การให้ความสนใจต่อความรู้สึกของตนเอง การใช้แบบสำรวจเพื่อตรวจสอบความรู้สึก ทศนคติ และแรงจูงใจของตนเองที่มีต่อการเรียนภาษาหรืองานที่ต้องปฏิบัติ การเขียนบันทึกประจำวันเกี่ยวกับความรู้สึก อารมณ์และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในระหว่างกระบวนการเรียนภาษาของตน และการสนทนากับบุคคลอื่นถึงความรู้สึกของตนเองในการเรียนภาษา เป็นต้น

3. กลวิธีด้านสังคม หมายถึง กลวิธีที่จำเป็นต้องใช้เมื่อผู้เรียนมีการปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่น เพราะภาษาเป็นพฤติกรรมทางสังคม ซึ่งการสื่อสารทางภาษาจะเกิดขึ้นระหว่างบุคคลกับบุคคล บุคคลกับกลุ่มบุคคล และกลุ่มบุคคลกับกลุ่มบุคคล นั่นคือ การเรียนรู้ภาษาจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ ด้วย กลวิธีทางสังคมนี้จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสามารถเพิ่มขึ้นในการพัฒนาความเข้าใจ ความคิด และความรู้สึกของผู้อื่น กลวิธีนี้ประกอบด้วย

3.1 การถามคำถาม ได้แก่ การถามเพื่อขอความกระจ่าง การขอคำอธิบายหรือขอคำยืนยัน เช่น การขอให้ผู้พูดย้ำคำพูด พูดซ้ำ อธิบายหรือยกตัวอย่าง และการถามเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง

3.2 การทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้แก่ การทำงานกับผู้อื่นที่มีความสามารถในการใช้ภาษาเป้าหมาย

3.3 การคำนึงถึงผู้อื่น ได้แก่ การพัฒนาความเข้าใจด้านวัฒนธรรมของผู้อื่น และการคำนึงถึงความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น

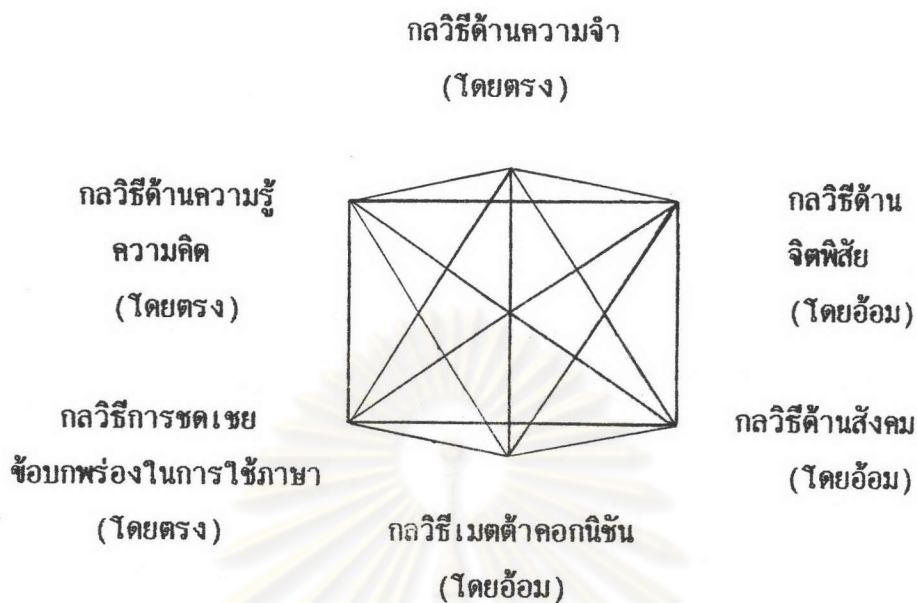
ออกซ์ฟอร์ดได้อธิบายว่า กลวิธีในการเรียนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์และส่งเสริมซึ่งกันและกัน กล่าวคือ กลวิธีในการเรียนโดยตรงนั้นเกี่ยวข้องกับภาษาที่ผู้เรียนเรียนโดยเฉพาะ โดยกลวิธีด้านความจำใช้ในการบันทึกจดจำข้อมูลใหม่ที่ผู้เรียนได้พบ กลวิธีด้านความรู้ความคิด ใช้เพื่อทำความเข้าใจกับข้อมูลทางภาษาที่เรียน และเพื่อให้สามารถใช้ภาษาได้ถูกต้องเหมาะสม ผู้เรียนใช้กลวิธีชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ได้แก่ การเดาความหมายของคำหรือข้อความในขณะที่อ่านหรือฟัง หรือการสร้างคำขึ้นใหม่จากคำศัพท์ที่เคยรู้จัก เพื่อใช้แก้ปัญหาในการพูดและการเขียน เป็นต้น ส่วนกลวิธีในการเรียนโดยอ้อมนั้น แม้ไม่ได้เกี่ยวข้องโดยตรงกับเนื้อหาวิชาที่ผู้เรียนเรียน แต่ก็เป็นสิ่งสำคัญต่อการเรียนภาษาของผู้เรียน เพราะกลวิธีเมตาด้าคอกนิชันจะช่วยผู้เรียนอย่างมากในการวางแผนการเรียน การจัดระบบการเรียน และการตรวจสอบประเมินกระบวนการเรียนของตนเอง กลวิธีด้านจิตพิสัยจะช่วยให้ผู้เรียนควบคุมความรู้สึก แรงจูงใจและทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับการเรียนภาษา ส่วนกลวิธีทางสังคมจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้ภาษา เป้าหมายได้ดีขึ้นและบ่อยขึ้น

ความสัมพันธ์และการส่งเสริมกันของกลวิธีในการเรียนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม อาจเปรียบได้กับการแสดงละคร ซึ่งกลวิธีในการเรียนโดยตรงเปรียบเป็นนักแสดงที่ต้องแสดงบทบาทต่าง ๆ ด้วยตนเองบนเวที ในขณะที่กลวิธีในการเรียนโดยอ้อมเปรียบได้กับผู้กำกับ การแสดงที่ต้องคอยกำกับ จัดการ และควบคุมให้ละครดำเนินไปด้วยดี ทั้งตัวละครและผู้กำกับต้องร่วมมือกัน ทำงานประสานกัน จึงจะได้ผลงาน คือ บทละครที่ออกมาดี ในการเรียนภาษาก็เช่นเดียวกัน หากผู้เรียนรู้จักใช้กลวิธีในการเรียนทั้งโดยตรงและโดยอ้อมให้สัมพันธ์และสนับสนุนซึ่งกันและกัน การเรียนรู้ของผู้เรียนก็จะประสบผลสำเร็จมากขึ้น

รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca L. Oxford 1990 : 15)

ได้เสนอแผนภาพแสดงความสัมพันธ์ที่ส่งเสริมซึ่งกันและกันของกลวิธีในการเรียนทั้งโดยตรงและโดยอ้อม ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ของกลวิธีในการเรียนโดยตรงและกลวิธีในการเรียนโดยอ้อม

จะเห็นได้ว่า การแบ่งประเภทกลวิธีในการเรียนโดย ออกรีพอร์ด นั้น มีความสมบูรณ์ในรายละเอียดมากที่สุด ผู้วิจัยจึงนำเอากลวิธีในการเรียนตามการแบ่งประเภทของ ออกรีพอร์ด มาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งได้แก่ กลวิธีต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. กลวิธีเมตตาคอกนิจัน
2. กลวิธีด้านความรู้ความคิด
3. กลวิธีด้านความจำ
4. กลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา
5. กลวิธีด้านจิตพิสัย
6. กลวิธีด้านสังคม

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับทักษะรับสารภาษาอังกฤษ มีรายละเอียดดังนี้

2.1. ทักษะการอ่าน

2.1.1 ความหมายของการอ่าน

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความสนใจในทักษะการอ่าน เนื่องจากการอ่านเป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นต่อการเรียนรู้ อีกทั้งยังเป็นทักษะที่ต้องใช้มากในชีวิตประจำวัน จึงมีผู้ให้นิยามของการอ่านไว้มากมาย ดังนี้

อัลเลน นิวเวลล์ และ เฮอริเบิร์ต ซิมอนด์ (Allen Newell and Herbert Simond 1970 : 310-315) กล่าวไว้ว่า "การอ่านเป็นกระบวนการทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา ในการอ่านผู้อ่านจะใช้กระบวนการรับข่าวสารในการรับรู้สิ่งที่อ่าน โดยใช้ตาเป็นอวัยวะสัมพันธ์สิ่งที่อ่านซึ่งเป็นตัวอักษร แล้วส่งไปยังหน่วยรับความจำในสมองก่อนที่สมองจะส่งกลับมายังหน่วยปฏิบัติการอ่านออกมาเป็นเสียงพูดหรือความเข้าใจ"

ฟิลลิป บี ชอว์ (Phillip B. Shaw 1973 : 272) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า เป็นกระบวนการสื่อความหมายของความคิด อารมณ์ และความรู้สึกต่าง ๆ ที่ผู้เขียนต้องการถ่ายทอดไปยังผู้อื่น ในขณะที่ผู้อ่านกำลังอ่านก็จะพยายามรับรู้ถึงความคิด อารมณ์ และความรู้สึกเหล่านั้นของผู้เขียน โดยผู้อ่านต้องใช้ความสามารถของตนถอดข้อความจากตัวอักษรออกมาเป็นความหมายที่เข้าใจได้

ดี อี รูเมลฮาร์ท (D.E. Rumelhart 1981 : 18) กล่าวถึงการอ่านตามแนวทฤษฎีประสบการณ์เดิม (Schema) ว่า เป็นกระบวนการสื่อความหมายระหว่างผู้อ่านและผู้เขียนโดยใช้ข้อความเป็นสื่อ ซึ่งมีเป้าหมายหลัก คือ ผู้อ่านเข้าใจความหมายของสารหรือข้อความที่ผู้เขียนต้องการสื่อกับผู้อ่าน

ลารี เอ แฮร์ริส และ คาร์ล บี สมิธ (Larry A. Harris and Carl B. Smith 1986 : 55) ให้ความเห็นว่า การอ่านเป็นรูปแบบการสื่อสาร เป็นการแลกเปลี่ยนข้อมูลและความคิดระหว่างผู้เขียนและผู้อ่าน โดยผู้เขียนจะแสดงความคิดของตนผ่านทางตัวอักษร ผู้อ่านจะต้องตีความจากตัวอักษรเหล่านั้น ซึ่งผู้อ่านจะสามารถตีความได้หรือไม่ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม ความคุ้นเคยกับเรื่องที่อ่าน และความรู้ทางภาษาของตน

เคนเน็ธ เอส กูดแมน (Kenneth S. Goodman 1988 : 12) ได้ให้ทัศนะว่า การอ่านเป็นการอภิปรายร่วมกันระหว่างผู้อ่านและผู้เขียน โดยอาศัยตัวอักษรเป็นสื่อกลาง มีการปฏิสัมพันธ์ในสาระสำคัญ ๆ ระหว่างภาษาและความคิดในการอ่าน กล่าวคือ ผู้เขียนถ่ายทอดความคิดออกมาเป็นตัวอักษร และผู้อ่านอ่านแล้วคิดและแปลความตัวอักษรเหล่านั้น

เดวิด นูแนน (David Nunan 1989 : 32) ได้ให้ความหมายของการอ่านว่า การอ่านคือ กระบวนการถอดรหัสสัญลักษณ์ที่เป็นภาษาเขียน โดยเริ่มจากหน่วยเล็กในระดับตัวอักษรไปจนถึงหน่วยใหญ่ คือ ในระดับคำ อนุประโยค และประโยค

นอกจากนี้ นักการศึกษาของไทยยังได้ให้ความหมายของการอ่านไว้ต่าง ๆ กัน อาทิเช่น

มานิต บุญประเสริฐ (2526 : 1) กล่าวถึงความหมายของการอ่านว่า การอ่านคือ การสื่อความหมายระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยมีข้อเขียนเป็นสื่อกลาง หน้าที่ของผู้อ่านคือ การค้นหาความหมายจากข้อมูลนั้น ๆ

สุชุม เฉลยทรัพย์ (2529 : 4) ได้ให้ความหมายของการอ่านสอดคล้องกับแนวคิดของ มาร์ค เอ คลาก และ แซนดรา ซิลเบอร์สไตน์ (Mark A. Clarke and Sandra Silberstein 1979 อ้างถึงใน Luz Paredes Lono 1987 : 69) ว่า การอ่านเป็นการสื่อความคิดระหว่างผู้เขียนกับผู้อ่าน โดยที่ผู้เขียนแสดงความคิดของตนเองบนกระดาษ ผู้อ่านก็มีหน้าที่แปลความสัญลักษณ์หรือตัวอักษรเพื่อเอาความ ซึ่งประสบการณ์เดิมของผู้อ่านเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เข้าใจความหมายนั้น

ศิราพร ฐิตะฐาน (2531 : 40) กล่าวว่า "การอ่านเป็นการเรียนรู้ความคิดของผู้อื่น เป็นการแสวงหาความรู้และเป็นการเพิ่มพูนความรู้ให้กว้างขวาง ข้อความเพียงประโยคเดียว ย่อหน้าเดียว หรือบทความทั้งบท จนถึงหนังสือทั้งเล่ม ย่อมต้องมีความคิดของผู้เขียนแฝงอยู่ ผู้อ่านต้องจับความคิดของผู้เขียนให้ได้"

เล็ก ภักดี (2535 : 11) ได้กล่าวสรุปความหมายของการอ่านไว้ในงานวิจัยของตนว่า การอ่านคือ การรับสารทางความคิด ซึ่งมีผู้เขียนเป็นผู้ส่ง

สารผ่านทางตัวอักษร ผู้อ่านจะต้องแปลตัวอักษรออกมาเป็นความหมายโดยใช้ประสบการณ์ของตนช่วยในการทำความเข้าใจ

โดยสรุปแล้ว อาจกล่าวถึงความหมายของการอ่านได้ว่า การอ่านเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความคิดของผู้เขียนและผู้อ่าน โดยสื่อความหมายทางตัวอักษร การปฏิสัมพันธ์นั้นจะมีประสิทธิภาพและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ผู้เขียนต้องการสื่อหรือไม่ ขึ้นอยู่กับความสามารถของผู้อ่านในการที่จะผสมผสานประสบการณ์ความรู้เดิมของตนให้สัมพันธ์กับข้อมูลที่ได้อ่าน เพื่อให้เกิดความเข้าใจตามความหมายของผู้เขียนที่ต้องการสื่อ พร้อมกันนั้นผู้อ่านต้องใช้ประสบการณ์เดิมของตนเป็นเครื่องมือช่วยพัฒนาความคิดในการอ่านด้วย

2.1.2 ความสำคัญของการอ่าน

การอ่านเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้ของมนุษย์ เนื่องจากเป็นทักษะที่ช่วยในการแสวงหาความรู้ต่าง ๆ ช่วยให้ติดตามความเจริญก้าวหน้าของโลกได้ทัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งสังคมในปัจจุบันนี้ เป็นสังคมของข่าวสารข้อมูลและเทคโนโลยี จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่คนเราต้องอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือที่จะนำเราออกจากความไม่รู้ไปสู่ความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ และการอ่านยังเป็นบันไดที่จะนำเราก้าวไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นและเจริญก้าวหน้าในทุกด้าน ดังที่ เสาวลักษณ์ รัตนวิเศษ (2531 : 84) ได้กล่าวไว้ว่า "การอ่านเป็นกุญแจสำคัญในการรับรู้เกี่ยวกับข้อมูลต่าง ๆ ได้ดี และเป็นประโยชน์ในการศึกษาหาความรู้ในชีวิตประจำวัน พร้อมทั้งเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตในระยะยาวอีกด้วย เพราะการอ่านจะช่วยให้เกิดการพัฒนาความสามารถในการศึกษาหาความรู้ได้กว้างขวางขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อการดำรงชีวิตให้ดีขึ้นจากวิชาความรู้ที่ได้รับ" เช่นเดียวกันกับ เพ็ญแข ประจันปัจฉนิก (2531 : 1) ซึ่งกล่าวไว้ว่า

การอ่านเป็นสิ่งสำคัญ และมีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตของบุคคลในสังคมปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมที่มีการพัฒนา ซึ่งการติดต่อสัมพันธ์หรือการสื่อความเข้าใจต่อกันในสังคม ใช้รูปแบบการเขียนที่เรียกว่า เป็นการสื่อความเข้าใจต่อกันในระดับขั้นที่สองหรือขั้นสูงแทนการสื่อความเข้าใจกันด้วยคำพูด ซึ่งนับเป็นการสื่อความเข้าใจกันในระดับขั้นที่หนึ่ง และยิ่งสังคมมีการพัฒนามากขึ้นเท่าใด ก็มีความต้องการการสื่อความเข้าใจในระดับขั้นที่สองมากขึ้นเท่านั้น

นอกจากนี้ สวัสดิ์ สุวรรณอักษร (2534 : 284) ได้กล่าวไว้ว่าในหนังสือหลักสูตรเพื่อชีวิตว่า

ฟังพูดอ่านเขียนฝึกฝนจนชำนาญ
เป็นเครื่องมือยิ่งใหญ่ให้ใฝ่รู้
รักการอ่าน-เทิดค่าเด่น-เป็นประจำ

ใช้สื่อสารเจตนารู้วัฒนธรรม
เพื่อเชิดชูงานหลากหลายให้เลิศล้ำ
เสริมส่งข้าพัฒนาค่าของคน

การอ่านนอกจากจะช่วยพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีข้อมูลประกอบการคิด การตัดสินใจและมีประสบการณ์ในการดำเนินชีวิตมากขึ้นแล้ว ยังช่วยให้บุคคลสามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วย ซึ่งจะส่งผลไปถึงการพัฒนาสังคมและเศรษฐกิจของประเทศโดยส่วนรวม ดังที่ นิรันดร์ กุลทนต์ (2530 : 53) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการอ่านว่า การอ่านมีส่วนสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เพราะช่วยปรับปรุงคุณภาพชีวิตของคนให้ดีกว่าเดิม การอ่านทำให้บุคคลเป็นผู้มีความรู้ ซึ่งความรู้จะช่วยพัฒนาคนและคนจะช่วยพัฒนาประเทศชาติ

นอกจากนี้ ยู บี เบนดิโอ (U.B. Gbenedio 1986 : 46-47) ยังได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ ในการศึกษาหาความรู้ พัฒนาและเพิ่มพูนประสบการณ์ต่าง ๆ และเพื่อความบันเทิง เช่นเดียวกับกันกับ อานันท์ บันยารชุน (2535 : 20) ได้กล่าวไว้เกี่ยวกับความสำคัญของการอ่านว่า

การอ่านนี้จำเป็นมาก เพราะจากการอ่าน จะทำให้ vocabulary ของเรากว้างขวางขึ้น สอง เราจะจำสำนวนได้ และยิ่งอ่านมาก สิ่งเหล่านี้จะซึมซาบเข้าไปในสมอง แล้วมันจะถ่ายเทออกมาเองโดยที่เราไม่รู้ตัวว่าเอามาจากไหน

แม้ว่าปัจจุบันการสื่อสารและเทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัยจะมีมากมายก็ตาม แต่สิ่งพิมพ์ก็ยังคงความสำคัญในระบบการสื่อสารที่ติดต่อกันทั่วโลก ถ้าปราศจากสิ่งพิมพ์หรือตำราต่าง ๆ ความก้าวหน้าทางการศึกษาหรือการแลกเปลี่ยนความรู้ทางวิชาการที่สำคัญก็คงไม่เกิดขึ้น โดยเฉพาะในประเทศที่ใช้ภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองหรือภาษาต่างประเทศทักษะการอ่านภาษาอังกฤษยังมีความสำคัญมาก ดังที่ แพทริเซีย แอล คาร์เรลล์ (Patricia L. Carrell 1988 : 1) ได้กล่าวถึงเรื่องนี้พอสรุปได้ว่า ในการเรียนภาษาที่สองหรือภาษา

ต่างประเทศนั้น การอ่านนั้นเป็นทักษะที่สำคัญที่สุดในบรรดาทักษะทางภาษาทั้งสี่ คือ ฟัง พูด อ่าน เขียน การเรียนในระดับที่ต้องใช้ความรู้สูงชันนั้น ความสามารถในการอ่านในอัตราเร็วและการอ่านเพื่อความเข้าใจเป็นสิ่งสำคัญเพราะการศึกษาเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการนั้น ตำรา เอกสาร ต่าง ๆ มักจะเขียนเป็นภาษาอังกฤษทั้งสิ้น หากไม่มีความสามารถในการอ่านอย่างเพียงพอแล้ว ผู้อ่านจะไม่สามารถประสบความสำเร็จในการศึกษาในระดับนั้นได้เลย

จากความคิดเห็นของนักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวข้างต้น พอจะประมวลความสำคัญของการอ่านได้ว่า การอ่านมีความสำคัญและเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานของมนุษย์ในสังคมปัจจุบัน ซึ่งต้องแข่งขันดิ้นรนเพื่อการอยู่รอดและพัฒนาตนเองในการดำเนินชีวิตให้ทัดเทียมผู้อื่นในสังคม การอ่านจึงมีบทบาทในการพัฒนาตนให้เป็นผู้รอบรู้ ฉลาด เข้าใจตนเอง ผู้อื่น และสิ่งแวดล้อมรอบตัวได้มากขึ้น และพร้อมที่จะก้าวไปให้ทันต่อความเคลื่อนไหวเปลี่ยนแปลงของสังคมตามยุคสมัย

2.1.3 องค์ประกอบของการอ่าน

จากความหมายของการอ่านที่นักการศึกษาหลายท่านกล่าวไว้ข้างต้น จะเห็นได้ว่า การอ่านมิใช่กระบวนการที่จะเกิดขึ้นได้เพียงแต่ผู้อ่านได้สัมผัสภาษาทางตัวอักษรเท่านั้น จุดมุ่งหมายสำคัญของการอ่าน คือ การที่ผู้อ่านสามารถเข้าใจความหมายของข้อความที่อ่านได้ และมีใจเพียงเข้าใจความหมายตามตัวอักษรที่ได้อ่านเท่านั้น หากแต่ผู้อ่านจะต้องสามารถตีความ "สาร" ที่อ่านนั้น เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงความหมายที่ผู้เขียนต้องการสื่อด้วย ผู้อ่านจะสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพหรือไม่ เพียงใด และประสบความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายของการอ่านหรือไม่ขึ้นอยู่กับองค์ประกอบสำคัญหลายประการ ดังที่ วิลเลียม สก็อต เกรย์ (William Scott Gray 1988 : 35-37) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบของการอ่านไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การรู้จักคำ (Perception of the Words Used) การเข้าใจความหมายของคำเป็นทักษะเบื้องต้นของการอ่านทุกประเภท ผู้อ่านจะอ่านได้เข้าใจต่อเมื่อมีความสามารถในการอ่านตัวอักษร
2. การเข้าใจความคิดของผู้เขียน (Comprehension of the Ideas) ผู้อ่านอ่านแล้วก็ต้องสามารถรับรู้ได้ว่า ผู้เขียนต้องการสื่อความอะไรแก่ผู้อ่าน หรือมีจุดประสงค์ในการเขียนอย่างไร

3. การมีปฏิกิริยาต่อความคิดของผู้เขียน (Reaction of the Ideas) เมื่ออ่านแล้วผู้อ่านต้องประเมินความคิดของตนต่อเรื่องทีอ่าน เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยอย่างไร

4. การมีทักษะในการผสมผสานความคิดเก่ากับความคิดใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องที่ได้อ่าน (Integration of the Ideas) เป็นการหลอมรวมความคิดที่ได้จากเรื่องทีอ่านกับประสบการณ์เดิมของตน

เคนเน็ธ เอส กูดแมน (Kenneth S. Goodman 1971 : 25-27) และ นัตรสุดา ดวงพลอย (2526 : 8-9) มีความเห็นสอดคล้องกันว่า องค์ประกอบ 4 ประการ จะช่วยให้ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการอ่าน มีดังนี้

1. ความรู้ทางภาษา (Linguistic Knowledge)
2. ประสบการณ์และความรู้เดิม (Schema)
3. ความสมบูรณ์ของเนื้อเรื่องทีได้อ่าน (Conceptual or Semantic Completeness)
4. ความสามารถในการวิเคราะห์โครงสร้างของเนื้อเรื่องทีได้อ่าน (Text Schema)

เช่นเดียวกับ เจ แช็ปแมน (J. Chapman 1979 : 36-37) ที่กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการอ่านว่า ความรู้ทางภาษาศาสตร์ของผู้อ่านเป็นทักษะพื้นฐานที่มีผลต่อการอ่าน ความยากง่ายของการใช้คำ โครงสร้าง และรูปประโยค รวมถึงลีลาการเขียนของผู้เขียน เหล่านี้เป็นปัจจัยเบื้องต้นที่จะบ่งชี้ได้ว่า การอ่านจะประสบความสำเร็จหรือไม่ นอกจากนี้ประสบการณ์เดิมและความรู้ทั่วไปของผู้อ่านก็มีส่วนสำคัญต่อการอ่าน ผู้อ่านแต่ละคนมีประสบการณ์ในเรื่องต่าง ๆ มากน้อยแตกต่างกัน หากผู้อ่านได้อ่านเรื่องราวที่เคยรับรู้มาก่อนแล้ว ย่อมจะสามารถเข้าใจได้ง่ายและดีกว่าเรื่องทีไม่เคยได้อ่าน ได้ฟังมาก่อน ปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งที เจ แช็ปแมน กล่าวว่ามีผลสำคัญต่อการอ่าน คือ ความรู้ในสาขาวิชาเฉพาะ ความรู้ความถนัดในสาขาวิชาใดวิชาหนึ่งสามารถช่วยในการอ่านเรื่องราวทีเกี่ยวข้องได้เข้าใจยิ่งขึ้น

ร็อด เอลลิส และ ไบรอัน ทอมลินสัน (Rod Ellis and Brian Tomlinson 1980 : 140-142) ให้ความเห็นว่า การที่ผู้อ่านสามารถอ่านได้ดีนั้น เนื่องจากอาศัยองค์ประกอบต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านทักษะกลไก (Mechanical Skill) คือ ทักษะในการใช้สายตาอ่านกวาดไปตามตัวอักษร ผู้อ่านที่มีทักษะด้านนี้ดีจะสามารถอ่านได้อย่างรวดเร็ว
2. ด้านการเข้าใจความหมายของคำ (Understanding the Meanings of Lexical Items) ผู้อ่านที่มีทักษะด้านนี้ดีจะสามารถเข้าใจได้ทั้งความหมายโดยตรงและความหมายโดยอ้อมของคำในเนื้อเรื่องที่ได้อ่าน รวมทั้งสามารถเดาความหมายของคำศัพท์จากบริบทได้ด้วย
3. ด้านการเข้าใจความหมายทางไวยากรณ์ (Understanding Grammatical Meanings) คือ การที่ผู้อ่านสามารถใช้ตัวนะในการสร้างแนวคิด มีความรู้เกี่ยวกับโครงสร้างของประโยคแบบต่าง ๆ และเข้าใจถ้อยคำที่ผู้เขียนใช้อย่างอิงถึงสิ่งที่กล่าวมาแล้วในเรื่องที่ได้อ่าน
4. ทักษะการให้เหตุผล (Reasoning Skill) ผู้อ่านที่ดีจะสามารถเชื่อมหรือลำดับเรื่องราวต่าง ๆ ในเรื่องที่อ่านเข้าด้วยกันได้และรู้ว่าเนื้อเรื่องตอนใดสำคัญและไม่สำคัญ
5. ทักษะการเลือกสรร (Selection Skill) คือ ความสามารถที่ผู้อ่านแยกแยะความแตกต่างระหว่างใจความสำคัญ และใจความที่มาสับสนุนให้รู้ว่าส่วนใดคือ บทนำ เนื้อเรื่อง หรือบทสรุป

แมรี ฟินอคเชียโร และ คริสโตเฟอร์ บรัมฟิต (Mary Finocchiaro and Chirstopher Brumfit 1983 : 144) ให้ความเห็นว่า องค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมการอ่าน ได้แก่

1. ความสามารถในการเดาหรือคาดคะเนความหมาย
2. ความรู้ในเรื่องโครงสร้างทางภาษา
3. ความรู้และความคุ้นเคยในเรื่องคำศัพท์และวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา
4. ความรู้ในเรื่องกลวิธีในการอ่านแบบต่าง ๆ
5. ความสามารถในการพัฒนาความเร็วในการอ่าน

ในการอ่านนั้น องค์ประกอบเกี่ยวกับตัวผู้อ่านตั้งได้กล่าวมาแล้วข้างต้นนั้นเพียงอย่างเดียว ไม่อาจทำให้การอ่านประสบความสำเร็จได้เสียทีเดียว เนื่องจากยังมีองค์ประกอบภายนอกอื่น ๆ ที่จะช่วยส่งผลต่อประสิทธิภาพในการอ่านของผู้อ่านด้วย อันได้แก่ ลักษณะของบทอ่าน และปัจจัยทางด้านร่างกายกับสภาพแวดล้อม เช่น แสงสว่าง อุณหภูมิ สถานที่การพักผ่อน ฯลฯ (Larry A. Harris and Carl B. Smith 1986 : 227-228)

เมื่อประมวลองค์ประกอบในการอ่านที่นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้ว อาจสรุปได้ว่า การอ่านจะประสบผลสำเร็จและผู้อ่านสามารถอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับองค์ประกอบ 2 ด้าน คือ องค์ประกอบด้านความรู้ความสามารถเกี่ยวกับภาษา ได้แก่ เสียง ศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ อันจะนำผู้อ่านไปสู่ความเข้าใจในถ้อยคำและข้อความในเนื้อเรื่องที่ได้อ่าน และองค์ประกอบด้านความสามารถในการใช้วิจารณญาณของผู้อ่าน ผู้อ่านที่มีความสามารถในการคิด พินิจพิเคราะห์ และใช้วิจารณญาณจะสามารถแยกแยะแยกส่วนสำคัญและไม่สำคัญในบทอ่านได้ สามารถเชื่อมโยงเนื้อหาต่าง ๆ และสรุปความได้ สามารถคาดคะเนหรือเดาคความได้ รวมทั้งสามารถนำประสบการณ์ความรู้เดิมของตนเองมาสัมพันธ์กับความรู้ใหม่ในบทอ่านได้ นอกจากนี้ผู้อ่านที่มีวิจารณญาณจะสามารถสร้างทัศนคติ มโนทัศน์และสภาพแวดล้อมให้เป็น เครื่องมือช่วยเสริมการอ่านของตนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นด้วย

2.1.4 กลวิธีที่ใช้ในการพัฒนาการอ่าน

เนื่องจากการอ่านเป็นกระบวนการทางภาษาศาสตร์เชิงจิตวิทยา เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างภาษากับความคิดของผู้เขียนและผู้อ่าน โดยผู้เขียนถอดความคิดของตนออกมาในรูปของภาษา และผู้อ่านถอดรหัสภาษาออกมาเป็นความคิด จึงเป็นไปได้อย่างที่ผู้อ่านจะประสบความสำเร็จในการอ่านของตนได้โดยไม่ได้รับการฝึกการอ่าน ดังที่ โดแนล คีฟ และ วาเลอรี เมเยอร์ (Donald Keefe and Valerie Mayer 1991 : 181) กล่าวไว้ว่า "ภาษาจะถูกเรียนรู้ได้โดยการใช้ภาษา คนเราจะเรียนรู้การอ่านได้ก็ต้องฝึกอ่าน จะเรียนรู้การเขียนได้ก็ต้องฝึกเขียน เป็นต้น" ในการอ่านนั้นผู้อ่านจะมีจุดมุ่งหมายในการอ่านบทอ่านแต่ละเรื่องแตกต่างกันออกไป ผู้อ่านจะอ่านอะไรนั้นขึ้นอยู่กับว่าอ่านเพื่ออะไร จุดมุ่งหมายในการอ่านจะเป็นตัวกำหนดการเลือกกลวิธีการอ่านให้เหมาะสมกับบทอ่านและจุดมุ่งหมายในการอ่านนั้น ๆ (Arune Wiriya-chitra 1987 : 234) การเลือกใช้กลวิธีในการอ่านเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญต่อความเข้าใจในการอ่าน ดังที่ อรุณี วิริยะจิตรรา (1987 : 237) ได้ให้ความเห็น

ว่า การที่จะประสบความสำเร็จในการอ่านเพื่อความเข้าใจนั้น ผู้อ่านต้องมีความสามารถ 3 ประการ คือ ความสามารถทางสติปัญญา ความรู้ทั่วไป และมีกลวิธีในการอ่าน ซึ่งหมายถึง มีความสามารถที่จะเลือกใช้กลวิธีในการอ่านได้เหมาะสมกับจุดมุ่งหมายในการอ่านบทอ่านแต่ละเรื่อง

ผลการวิจัยเกี่ยวกับการอ่านหลายชิ้นที่ผ่านมาได้สะท้อนให้เห็น

ว่า การอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจของนักเรียนไทยยังไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร ทั้งนี้เพราะนักเรียนยังไม่ได้รับการฝึกการใช้กลวิธีในการอ่านอย่างเพียงพอ นักการศึกษาหลายท่านจึงได้เสนอกลวิธีต่าง ๆ เพื่อช่วยพัฒนาทักษะการอ่านให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น อาทิเช่น แครอล ไฮเซนเฟล (Carol Hosenfeld 1981 : 419) ได้แจกแจงกลวิธีที่จะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การจดจำความหมายของคำศัพท์
2. การอ่านข้ามคำที่ไม่รู้ความหมายหรือคำที่ไม่สำคัญ
3. การเดาความหมายของคำศัพท์ เนื้อเรื่องจากบริบท

หรือวลีที่อยู่ข้างหน้าและข้างหลัง

4. การจัดกลุ่มคำตามหน้าที่ทางไวยากรณ์
5. การทำนายเนื้อหาของบทอ่านจากชื่อเรื่อง
6. การอ่านต่อไปแม้ว่าจะยังไม่เข้าใจ
7. การรู้ส่วนต่าง ๆ ของคำ เช่น วิภัติ บัจจย เป็นต้น
8. การใช้ความรู้รอบตัวช่วยในการอ่าน
9. การประเมินผลการเดาของตนเอง
10. การวิเคราะห์คำที่ไม่ทราบความหมาย
11. การที่ผู้อ่านยังคงอ่านต่อเพื่อหาคำอธิบายในช่วงต่อไป
12. การอ่านเพื่อหาใจความสำคัญของบทอ่าน ไม่ใช่อ่านแต่
13. การใช้ภาพประกอบ
14. การใช้อภิธานศัพท์ที่อยู่ด้านข้างของบทอ่าน
15. การใช้ตัวชี้แนะในบริบท

ละคำ

โอแรน สจวต และ อีโบ เทย์ (Oran Stewart and Ebo Tei 1983 : 36-43) ได้เสนอแนะวิธีที่จะช่วยพัฒนาการอ่านไว้เป็นข้อ ๆ ดังนี้

1. การใช้คำถามประเภท Wh-questions กับเรื่องที่อ่าน การที่ผู้อ่านจะต้องตอบคำถามให้ได้เมื่ออ่านเนื้อเรื่องจบแล้วว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไร อย่างไร และทำไม จะช่วยให้ผู้อ่านมีแนวทางในการอ่าน
2. การย้อนกลับมาอ่านเนื้อเรื่องใหม่เป็นบางส่วน เนื้อเรื่องบางตอนที่สำคัญหรือเข้าใจยาก ผู้อ่านต้องกลับมาอ่านซ้ำอีกครั้งเพื่อทำความเข้าใจในส่วนนั้น ๆ
3. การสร้างจินตภาพเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านควรฝึกสร้างจินตภาพในขณะที่อ่านเรื่องต่าง ๆ โดยเริ่มฝึกจากบทอ่านที่มีลักษณะของการพรรณนา
4. การปรับอัตราเร็วในการอ่าน การอ่านที่ดีนั้นมิใช่เพียงอ่านแล้วเข้าใจความหมายของเรื่องเท่านั้น แต่ผู้อ่านต้องสามารถอ่านได้เร็วด้วย
5. การเดาหรือทำนายเนื้อเรื่องล่วงหน้า ผู้อ่านควรฝึกเดาว่าอะไรจะเกิดขึ้นในลำดับต่อไป หรือเดาว่าผู้เขียนจะกล่าวถึงอะไรต่อไป
6. การเล่าเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน ผู้อ่านควรจดจำรายละเอียดในขณะที่อ่าน แล้วนำมาเล่าให้เพื่อน ๆ ฟัง เพื่อฝึกให้ผู้อ่านพยายามทำความเข้าใจกับเรื่องที่อ่านมากขึ้น
7. การจัดลำดับความสำคัญของประโยค กลวิธีนี้จะช่วยให้ผู้อ่านรู้จักแยกแยะระดับความสำคัญของประโยคต่าง ๆ รู้ว่าประโยคใดสำคัญที่สุด ประโยคใดสำคัญรองลงไป
8. การตั้งจุดมุ่งหมายในการอ่าน ผู้อ่านควรถามตัวเองก่อนเริ่มอ่านทุกครั้งว่า ต้องการอะไรจากการอ่าน

นอกจากนี้ รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca L. Oxford 1990 : 58-173) ซึ่งได้แบ่งกลวิธีในการเรียนออกเป็น 6 ด้านใหญ่ ๆ นั้น ได้แนะนำกลวิธีต่าง ๆ ที่ผู้อ่านควรได้รับการฝึก เพื่อปรับปรุงทักษะการอ่านของตน โดยแยกแยะไว้เป็นหมวดหมู่ ดังนี้

1. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีด้านความจำ กลวิธีที่ช่วยเสริมสร้างความจำในการอ่าน ได้แก่

รวบยอดเดิม

- 1.1 การจัดกลุ่มหรือหมวดหมู่คำศัพท์
- 1.2 การนำความรู้ใหม่ไปเชื่อมโยงกับความคิด
- 1.3 การนำคำใหม่ไปใช้ในบริบท
- 1.4 การใช้รูปภาพหรือสร้างจินตนาการ
- 1.5 การใช้แผนภาพ (Semantic Mapping)
- 1.6 การจำคำหลักหรือคำสำคัญ
- 1.7 การจำคำศัพท์ที่ออกเสียงคล้ายคลึงหรือ

คล้องจองกัน

- 1.8 การทบทวนเนื้อหาหรือบทเรียน
- 1.9 การใช้ความรู้สึกหรือท่าทางประกอบ
- 1.10 การใช้เทคนิคด้านกลไก (Mechanical

Techniques)

2. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีด้านความรู้ความคิด เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการอ่าน ผู้อ่านควรฝึกฝนกลวิธีต่าง ๆ เหล่านี้ คือ

- 2.1 การฝึกฝนโดยการอ่านซ้ำ ๆ
- 2.2 การจดจำและใช้รูปแบบหรือโครงสร้างประโยคที่ตายตัว เช่น Hello. How are you?
- 2.3 การฝึกอ่านสิ่งที่พบได้ในชีวิตจริง เช่น บทความ

โฆษณา ฯลฯ

2.4 การจับใจความของเรื่องโดยการอ่านคร่าว ๆ (Skimming) หรืออ่านเพื่อหาส่วนที่สำคัญ (Scanning) ในเนื้อเรื่อง

2.5 การใช้แหล่งข้อมูลในการค้นหาความหมาย เช่น พจนานุกรม รายการคำศัพท์ ฯลฯ

- 2.6 การคิดหาเหตุผลอย่างมีกฎเกณฑ์
- 2.7 การวิเคราะห์สัณฐานโดยแยกวิเคราะห์เป็นส่วน ๆ
- 2.8 การเปรียบเทียบองค์ประกอบทางด้านเสียง

ศัพท์ และโครงสร้างระหว่างภาษาเป้าหมายกับภาษาของตน

- 2.9 การแปล

2.10 การถ่ายโอนความรู้

2.11 การจดบันทึกย่อ

2.12 การสรุปความ

2.13 การสร้างความเด่นให้จับใจความสำคัญ เช่น

การขีดเส้นใต้ การทำดอกจัน ฯลฯ

3. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา เมื่อพบปัญหาหรือข้อขัดข้องทางภาษาในขณะที่อ่าน ออกซ์ฟอร์ดแนะนำว่า ผู้อ่านควรใช้กลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา โดยใช้วิธีการเดาอย่างมีเหตุผล ซึ่งในการเดานั้น ผู้อ่านต้องอาศัยตัวชี้แนะ (Clues) ที่ปรากฏในเนื้อเรื่องเพื่อนำไปสู่การหาเหตุผลประกอบการเดาหรือทำนายข้อความนั้น ๆ ตัวชี้แนะนี้อาจเป็นตัวชี้แนะทางภาษาศาสตร์ เช่น รากศัพท์ หน้าที่ของคำ ฯลฯ และการชี้แนะอื่น ๆ เช่น บริบท สถานการณ์ในเนื้อเรื่อง เป็นต้น

กลวิธีในการอ่าน 3 ด้านใหญ่ ๆ ดังกล่าวข้างต้นนั้นเป็นกลวิธีที่เกี่ยวข้องกับการอ่านและสติปัญญาโดยตรง แต่เนื่องจากการอ่านเป็นกระบวนการทางสมองที่ซับซ้อน การใช้กลวิธีในการอ่านเพียง 3 ด้านดังกล่าว จึงยังไม่เพียงพอที่จะช่วยให้ทักษะการอ่านมีประสิทธิภาพและประสบความสำเร็จโดยสมบูรณ์ได้ ออกซ์ฟอร์ดได้เสนอทัศนะว่า นอกจากกลวิธี 3 ด้านใหญ่ ๆ ดังกล่าวข้างต้นแล้ว กลวิธีที่สำคัญและจำเป็นต่อการเรียนรู้ยังมีกลวิธีอีก 3 ด้าน นั่นคือ เมตดาคอกนิจันหรือกลวิธีควบคุมและตรวจสอบตนเอง กลวิธีด้านจิตพิสัย และกลวิธีด้านสังคม ซึ่งกลวิธีทั้ง 3 ด้านนี้ เป็นกลวิธีที่จะช่วยส่งเสริมและเกื้อหนุนให้การพัฒนาทักษะต่าง ๆ ทางภาษาของผู้เรียนประสบความสำเร็จได้โดยสมบูรณ์ โดยเมตดาคอกนิจันนั้นเป็นกลวิธีที่ผู้เรียนใช้เพื่อควบคุมและตรวจสอบความรู้ความคิดของตน ใช้เพื่อวางแผนและจัดการกับกระบวนการเรียนรู้ของตน ในขณะที่กลวิธีด้านจิตพิสัยนั้นจะเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจ ทัศนคติ และการจัดการกับสภาพอารมณ์ของผู้เรียนในขณะที่เรียน ส่วนกลวิธีด้านสังคมจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่นและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นได้อย่างราบรื่นในขณะที่เรียน ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับทักษะการอ่าน ออกซ์ฟอร์ดได้นำเสนอกลวิธีทั้ง 3 ด้านดังกล่าวไว้ดังนี้

1. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีเมตดาคอกนิจันหรือกลวิธีควบคุมและตรวจสอบตนเอง ผู้อ่านจะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านของตนได้ โดยใช้กลวิธีเมตดาคอกนิจันดังต่อไปนี้

ความรู้ใหม่

- 1.1 ตีความสนใจของตนไว้ที่เนื้อเรื่องที่อ่าน
- 1.2 นึกถึงความรู้เดิมของตนแล้วนำมาเชื่อมโยงกับ
- 1.3 พยายามหาวิธีการอ่านที่เหมาะสมกับตน
- 1.4 จัดสภาวะแวดล้อมให้เอื้อต่อการอ่าน ได้แก่

บรรยากาศ อุดหนุน และแสงสว่าง

- 1.5 กำหนดเป้าหมายในการอ่าน
- 1.6 วางแผนการอ่านที่เหมาะสม
- 1.7 พยายามหาโอกาสฝึกการอ่านกับสิ่งที่พบได้ใน

ชีวิตจริง

- 1.8 ควบคุมและตรวจสอบตนเอง โดยค้นหาข้อผิดพลาด

และหาแนวทางแก้ไข

- 1.9 ประเมินความก้าวหน้าในการอ่านของตน

2. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีด้านจิตพิสัย ผู้อ่านที่ประสบ

ความสำเร็จมักจะเป็นผู้ที่สามารถควบคุมอารมณ์และมีทัศนคติที่ดีต่อการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน ซึ่งเราสามารถส่งเสริมการอ่านด้วยปัจจัยด้านจิตพิสัย ดังนี้

- 2.1 ลดความตึงเครียด เช่น อ่านหนังสือบันเทิง

หายใจลึก ๆ ฟังเพลงเบา ๆ ในขณะที่อ่าน

- 2.2 ส่งเสริมให้กำลังใจตนเอง

- 2.3 สนใจและตรวจสอบอารมณ์ ความรู้สึก และ

ทัศนคติของตนเอง

3. การพัฒนาการอ่านด้วยกลวิธีด้านสังคม การเรียนรู้

ภาษาจะต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลอื่น ๆ กลวิธีด้านสังคมจะช่วยให้ผู้อ่านเพิ่มความสามารถในการพัฒนาความเข้าใจความคิดและความรู้สึกของผู้อื่นได้ กลวิธีเหล่านี้ได้แก่

- 3.1 การถาม ได้แก่ การถามเพื่อขอคำอธิบาย หรือ

ขอคำยืนยัน

- 3.2 การอ่านร่วมกับผู้อื่น การอ่านเป็นคู่หรืออ่านเป็น

กลุ่มจะช่วยเพิ่มทักษะทางการอ่านและการคิด อีกทั้งช่วยลดบรรยากาศของการแข่งขัน

3.3 การพัฒนาความเข้าใจด้านวัฒนธรรมของผู้อื่น

3.4 การคำนึงถึงความคิดและความรู้สึกของผู้อื่น

เบ็ธ แอนน์ เฮอร์แมน (Beth Ann Herrman 1990 : 89-96) ได้เสนอแนวทางที่ครูผู้สอนจะช่วยพัฒนาทักษะการอ่านของนักเรียนได้โดยใช้กลวิธีเมตต้าคอกนิตัน ดังนี้

1. สอนให้ผู้อ่านรู้จักกระบวนการอ่าน อันได้แก่ เข้าใจพื้นฐานของการอ่านว่าการอ่านคือ การสื่อสารที่ต้องเข้าใจความหมายของเรื่องทีอ่าน เข้าใจเกี่ยวกับความรู้เดิมและการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับเนื้อหาที่อ่าน นอกจากนี้ยังต้องเข้าใจการจัดระบบและการวางแผนการอ่าน

2. สอนให้ผู้อ่านรู้จักใช้กลวิธีต่าง ๆ ในแต่ละขั้นตอนของการอ่าน กล่าวคือ

2.1 ในช่วงก่อนการอ่าน ครูต้องกระตุ้นให้ผู้อ่านได้นึกถึงความรู้เดิมของตนที่จะสามารถนำมาเชื่อมโยงหรือสัมพันธ์กับเรื่องทีอ่าน ให้ผู้่านตั้งจุดประสงค์ของการอ่าน แล้วเตรียมผู้่านโดยแนะให้รู้จักใช้ความรู้ทางด้านไวยากรณ์ คำศัพท์ หัวเรื่อง ลำดับของเหตุการณ์ และรายละเอียดของเนื้อเรื่องทีอ่านมาช่วยทำนายเนื้อหาทีจะอ่านล่วงหน้า

2.2 ในระหว่างการอ่าน ครูต้องสอนให้ผู้่านรู้จักเลือกใช้กลวิธีต่าง ๆ ทีเหมาะสมกับบทอ่านหรือเนื้อหาทีอ่านทีมีลักษณะต่าง ๆ กัน ยกตัวอย่างหรือสารัตถวิธีการเลือกใช้กลวิธีในการอ่าน

2.3 ในช่วงหลังการอ่าน เมื่ออ่านจบแล้วครูต้องสอนให้ผู้่านมีการตอบสนองต่อเรื่องทีอ่าน โดยให้ผู้่านกล่าวสรุป อภิปราย หรือแสดงความคิดเห็น ความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องทีอ่าน

3. สอนให้ผู้่านรู้จักควบคุมกระบวนการอ่านและความเข้าใจของตน โดยรู้ว่าจะเลือกกลวิธีใดในการอ่านอย่างไรและเมื่อไร รู้จักปรับอัตราเร็วในการอ่าน รู้จักพัฒนากระบวนการอ่านเพื่อให้เข้าใจง่ายและรวดเร็วขึ้น และรู้จักกลวิธีทีจะช่วยให้จดจำเนื้อหาได้ดี พร้อมทั้งรู้จักประเมินการอ่านของตนได้ด้วย

นอกจากนี้ มาร์ค อี เกบฮาร์ท (Mark E. Gabehart 1991) : 4) ได้เสนอแนวคิดว่าการจะที่ผู้อ่านประสบความสำเร็จในการอ่านนั้น เนื่องจากใช้กลวิธีต่าง ๆ ดังนี้

1. มีความตระหนักในกระบวนการคิดของตน เช่น ผู้อ่านตระหนักว่าตนเองไม่เข้าใจในการอ่าน จึงต้องหาสาเหตุ และหาแนวทางแก้ไขในจุดที่เป็นสาเหตุของความไม่เข้าใจนั้น ความตระหนักนี้จะช่วยให้ผู้อ่านสามารถควบคุมและปรับกระบวนการคิดของตนได้

2. ตรวจสอบความเข้าใจในขณะที่อ่าน อันได้แก่ การตั้งจุดประสงค์ในการอ่านเพื่อจะได้มีแนวทางในการอ่าน ตั้งคำถามกับตัวเองในขณะที่อ่าน การปรับให้ข้อความง่ายขึ้น การเขียนสรุป เขียนแผนภูมิหรือแผนภาพประกอบการอ่าน การเชื่อมโยงความรู้เดิมกับเรื่องที่อ่าน การหาใจความสำคัญ และการทำนายเนื้อเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

3. การหากลวิธีมาแก้ไขปัญหาเมื่อเกิดความไม่เข้าใจในการอ่าน อาทิเช่น การย้อนกลับมาอ่านเนื้อหานั้น ๆ ซ้ำอีกครั้งหนึ่ง การอ่านต่อไปเพื่อหาคำอธิบายการตั้งคำถามกับตัวเอง การเปรียบเทียบความรู้เดิมกับเรื่องที่อ่าน เป็นต้น

กลวิธีต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้นที่นักการศึกษาและผู้เชี่ยวชาญได้เสนอไว้นั้นต่างก็เป็นแนวทางที่จะช่วยพัฒนาและปรับปรุงทักษะการอ่านของผู้อ่านให้มีประสิทธิภาพ โดยมุ่งให้ผู้อ่านรู้จักคิดพัฒนา รู้จักการเรียนรู้ด้วยวิธีการของตนเอง และสามารถจัดระบบและควบคุมกระบวนการอ่านของตนเองให้ดีขึ้นนั่นเอง

2.2 ทักษะการฟัง

2.2.1 ความหมายของการฟัง

การฟังเป็นทักษะแรกที่เกิดขึ้นโดยธรรมชาติของมนุษย์ และเป็นทักษะที่ใช้มากที่สุด จึงมีนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของการฟังไว้หลากหลาย ดังนี้

มารี มาคัส (Marie Marcus 1977 : 64-65) ได้ให้ความหมายของการฟังไว้ว่า การฟัง คือ กระบวนการซึ่งเสียงถูกเปลี่ยนให้เป็นสิ่งที่มีความหมายที่เกิดขึ้นในใจของผู้ฟัง

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส และ แมรี เอส เทมเพอร์ลีย์ (Wilga M. Rivers and Mary S. Temperley 1978 : 63) กล่าวถึงการฟังว่า เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นจากการรวมกันระหว่างการรับรู้ (Perception) กับความรู้ทางภาษา (Linguistic Knowledge)

แลร์รี แอล บาร์คเคอร์ (Lary L. Barker 1978 : 24) ได้อธิบายถึงความหมายของการฟังไว้ว่า เป็นกระบวนการที่เริ่มจากการได้ยิน (Hearing) คือ คลื่นเสียงเคลื่อนที่ไปกระทบอวัยวะรับเสียงและเคลื่อนสู่สมอง แล้วความตั้งใจ (Attention) ก็จะทำหน้าที่พิจารณาว่าจะยอมรับหรือปฏิเสธสารนั้น ถ้าปฏิเสธสารกระบวนการก็สิ้นสุดเพียงเท่านี้ แต่ถ้ายอมรับสมองก็จะทำหน้าที่ให้ความหมาย และก็จะเก็บสารนั้นไว้ในส่วนของความทรงจำ (Memory)

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers 1980 : 16) กล่าวถึงทักษะการฟังว่า เป็นทักษะที่สร้างความหมาย ในการทำความเข้าใจเสียงที่ได้ยิน ผู้ฟังจะรับเอาคำพูดที่ได้ยินมาพิจารณาจัดเรียงลำดับด้วยคำ น้ำเสียงของผู้พูดมาสร้างความหมายขึ้นในใจ

เฮซ จี วิดโดว์สัน (H. G. Widdowson 1981 : 60) ได้ให้คำจำกัดความของการฟังไว้ว่า หมายถึง ความสามารถที่จะเข้าใจว่า ประโยคหนึ่งประโยคใดนั้นมีความสัมพันธ์กับประโยคอื่น ๆ ที่พูดไปแล้วอย่างไร และความสามารถที่จะเข้าใจว่าประโยคดังกล่าวมีหน้าที่อย่างไรในการสื่อสาร ซึ่งผู้ฟังจะเลือกจำแต่เฉพาะสิ่งที่สัมพันธ์หรือตรงกับจุดประสงค์ในการฟังเท่านั้น และจะไม่สนใจต่อสิ่งที่ไม่ต้องการ

ลอรีเรน วอลเดซ เพียซ (Lorraine Valdez Pierce 1988 : 13-19) ได้กล่าวถึงการฟังไว้ว่า การฟังเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการสร้างความหมายในสิ่งที่ได้ยิน ได้รับรู้ แล้วทำความเข้าใจกับเสียงหรือสิ่งที่ได้ยินนั้น ซึ่งถ้าผู้ฟังมีความรู้เกี่ยวกับระบบสัทศาสตร์ กฎไวยากรณ์ คำศัพท์ และวัฒนธรรมของภาษามากเพียงพอ ก็จะสามารถเข้าใจภาษาหรือด้วยคำที่ได้นั้นมากด้วย

นอกจากนี้ ชาณูณรงค์ อินทรประเสริฐ (2534 : 10) ได้สรุปเกี่ยวกับการฟังไว้ว่า การฟังเป็นกระบวนการภายในที่เกิดขึ้นเนื่องจากได้รับข่าวสารที่ใช้เสียงเป็นสื่อ แล้วผู้ฟังสามารถตีความเสียงที่ได้ยินนั้นได้อย่างมีความหมาย และสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการตีความหมายจะต้องตรงกับที่ผู้สื่อสารนั้นต้องการ

และ วิจิตร อวะกุล (2534 : 74) ยังได้อธิบายเกี่ยวกับการฟังไว้ว่า การฟังหมายถึง การได้ยินแล้วใช้วิจารณญาณ ได้ยินอย่างตั้งใจ คือรู้เรื่อง เข้าใจความหมายของสิ่งที่เกิดขึ้นจากสิ่งต่าง ๆ ที่ได้ยิน รู้ว่าเป็นเสียงอะไร รู้ว่าผู้พูดพูดอะไร มีความหมายอย่างไร มีปฏิกิริยาต่อเนื่องจากสิ่งนั้นอย่างไรบ้าง การฟังจึงมีความหมายมากกว่าการได้ยิน เพราะการได้ยินเป็นเพียงผิวเผินที่เรียกว่า "เข้าหูซ้าย ทะลุหูขวา"

จึงอาจสรุปได้ว่า การฟังเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นร่วมกันระหว่างการรับสาร (Message) ที่เป็นเสียง แล้วทำความเข้าใจกับสารนั้น โดยอาศัยการตีความหรือให้ความหมาย ซึ่งผู้ฟังต้องใช้วิจารณญาณ ความรู้เกี่ยวกับไวยากรณ์ คำศัพท์ และวัฒนธรรมทางภาษา ในการตีความหมาย แล้วจึงเลือกจดจำในสิ่งที่ตรงกับจุดประสงค์ที่ต้องการเพื่อรอโอกาสที่จะนำไปใช้ต่อไป

2.2.2 ความสำคัญของการฟัง

ทักษะการฟังเป็นทักษะแรกที่สำคัญอย่างยิ่งของมนุษย์ และเป็นทักษะที่มนุษย์ใช้มากที่สุด ในแต่ละวันเราจะได้ยิน ได้ฟัง สิ่งต่าง ๆ และเรื่องราวมากมาย จากการวิเคราะห์พบว่า ในวันหนึ่ง ๆ เราใช้เวลาในการฟังถึง 45% พูด 30% อ่าน 16% และเขียน 9% (วิจิตร อวะกุล 2534 : 73, Rebecca L. Oxford 1993 : 406)

การฟังมิได้มีความหมายเพียงได้ยิน เพราะการได้ยินเป็นเพียงการที่เสียงเดินทางผ่านเข้าหูของเราเท่านั้น แต่การฟังเป็นความพยายามหรือความตั้งใจที่จะกลั่นกรองเอาความหมายหรือสาระประโยชน์จากสิ่งที่ได้ยิน ซึ่งการฟังที่ดีต้องอาศัยการไตร่ตรองพิจารณา วิเคราะห์เหตุผลตามไปด้วย วิจิตร อวะกุล (2534 : 74) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับการฟังไว้ว่า การฟังอย่างมีประสิทธิภาพและเป็นประโยชน์จะต้องรู้จักเลือกฟัง หรือสนใจ เรื่องที่เป็นสาระและมีประโยชน์ต่อพฤติกรรมของตนเอง และเนื่องจากการฟังมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการคิด การพูด และก่อให้เกิดพฤติกรรมที่ต่อเนื่องกัน การฟังจึงมีผลต่อ

ความคิด การแสดงออก การพูด และพฤติกรรมต่าง ๆ ของผู้ฟัง จึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งที่
 คนเราจะต้องรู้จักเรียนรู้การฟังอย่างมีวิจารณญาณ หรือฟังอย่างฉลาด ซึ่งจะทำให้ผู้ฟังเกิด
 ความรู้ความเข้าใจ ประสบการณ์ สามารถวิเคราะห์ แยกแยะ และประเมินผลสิ่งต่าง ๆ ที่ได้รับ
 รับจากการฟัง แล้วนำไปพัฒนา ประยุกต์ใช้ และแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่าง ๆ ใน
 ชีวิตประจำวันได้ ดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2536)
 ที่ว่า

การรู้จักรับฟังอย่างฉลาดนั้น แท้จริงคือ การระดมสติปัญญา และประสบการณ์อัน
 หลากหลาก มาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติบริหารงานให้ประสบความสำเร็จที่
 สมบูรณ์นั่นเอง

ในสังคมปัจจุบันที่เต็มไปด้วยการแข่งขัน มีความรวดเร็วทาง
 การติดต่อสื่อสาร การคมนาคม ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีต่าง ๆ ทักษะการฟังยังเป็นสิ่ง
 จำเป็นและสำคัญยิ่ง เนื่องจากเราต้องฟังข่าวสารข้อมูลโดยผ่านสื่อและอุปกรณ์ต่าง ๆ อาทิเช่น
 วิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ เทปบันทึกเสียง ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งจากการฟังข้อมูลข่าวสาร
 อย่างมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้เกิดการพัฒนา ความรู้ความคิด ประสบการณ์ อันจะก่อให้เกิด
 ประโยชน์ในการศึกษาหรือการประกอบอาชีพได้อย่างดี ทำให้เป็นผู้มีความคิดกว้างขวางลึกซึ้ง
 และมีทัศนะที่กว้างไกล ดังที่โบราณได้กล่าวยกย่องผู้ที่ได้ยินได้ฟังมากกว่าเป็น "พหูสูต" คือ ผู้ที่
 ยิงฟังมาก ยิงรู้มาก

นักการศึกษาหลายท่านได้ให้ทัศนะ เกี่ยวกับความสำคัญของ
 ทักษะการฟังไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers 1980 :
 8-16) กล่าวถึงการฟังว่า เป็นทักษะสำคัญในการสนทนาติดต่อกัน ซึ่งการจะติดต่อกันได้
 อย่างราบรื่น ต้องอาศัยความสามารถของผู้ฟังที่จะเข้าใจสิ่งที่ผู้อื่นพูด นอกจากการฟังจะเป็น
 ทักษะสำคัญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารแล้ว ยังได้กล่าวว่า การฟังให้ประโยชน์และความ
 เพลิดเพลิน จากข้อมูลข่าวสารโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ได้แก่ การชมภาพยนตร์ ละคร เพลง
 วิทยุ หรือการสนทนากับเจ้าของภาษา หรือแม้ในชั้นเรียนนักเรียนก็ได้เรียนรู้มากมายจากการ
 ฟังครูพูด ฟังเทป หรือฟังเพื่อนร่วมชั้นพูด เป็นต้น

จี ไอ บราวน์ (G. I. Brown 1984 : 105-109) และ เนาวรัตน์ พงษ์เกษมพรกุล (2531 : 4) มีความคิดเห็นสอดคล้องกันเกี่ยวกับความสำคัญของทักษะการฟังว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะแรกที่เกิดตามธรรมชาติและเป็นพื้นฐานที่จะช่วยพัฒนาและส่งเสริมความสามารถในทักษะภาษาอื่น ๆ ให้ดีขึ้นด้วย กล่าวคือ บุคคลใดมีความสามารถในการฟังสูง ความสามารถด้านการพูด การอ่าน และการเขียน ก็ย่อมจะสูงตามไปด้วย

เอเดรียน ดอฟฟ์ (Adrian Doff 1991 : Unit 17 ไม่ระบุเลขหน้า) ได้อธิบายถึงความสำคัญของทักษะการฟังว่า คนเราจะไม่สามารถพัฒนาทักษะการพูดได้เลย หากไม่ได้รับการพัฒนาทักษะการฟัง เราจะประสบความสำเร็จในการสนทนาก็ต่อเมื่อเราสามารถเข้าใจในสิ่งที่ได้ยิน หรือเข้าใจความหมายของถ้อยคำที่ผู้ร่วมสนทนาพูด การที่จะพัฒนาทักษะให้เกิดความเข้าใจในความหมายของภาษาพูดได้ดั่งนั้น ต้องอาศัยการฝึกการฟังภาษาพูดที่มีอัตราเร็วในการพูดในระดับปกติ และการฝึกฟังภาษาต่างประเทศนั้นควรฝึกฟังจากเสียงของเจ้าของภาษาจริง ๆ นอกจากนี้ ดอฟฟ์ ยังกล่าวถึงความสำคัญของการฟังว่า ทักษะการฟัง เป็นวิธีทางที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษา ในการที่จะเก็บสิ่งสมคำศัพท์ และรูปแบบโครงสร้างทางไวยากรณ์ เพื่อนำไปใช้ในสถานการณ์และโอกาสต่าง ๆ ต่อไป

นอกจากนี้ วิจิตร อวระกุล (2534 : 77-78) ยังกล่าวถึงความสำคัญของการฟังไว้ว่า การฟังมีความสำคัญมากเพราะจากการฟังที่ดีจะทำให้เราได้รับประโยชน์จากผู้พูด อันได้แก่ ประสบการณ์ ความรู้ เรื่องราว และความรู้สึกของผู้อื่น การฟังจะช่วยให้เราสามารถรวบรวมข้อเท็จจริงต่าง ๆ แล้วนำไปสู่การตัดสินใจที่ดีและถูกต้องได้ นอกจากนี้การฟังยังเป็นกุญแจนำไปสู่การมีอารมณ์ที่ดี บุคลิกภาพ มนุษยสัมพันธ์และพฤติกรรมที่ดีอีกด้วย

วัลลภวรรณ สงวนเรือง และคณะ (2535 : 123) ให้ความเห็นว่า ทักษะการฟังเป็นทักษะที่มีความสำคัญ เนื่องจากผู้เรียนสามารถนำความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการฟังไปใช้ในชีวิตประจำวัน และเพื่อการสอบแข่งขัน ในปัจจุบันผู้เรียนมิใช่เป็นเพียงแต่ผู้ฟังข้อมูลแล้วตอบคำถาม แต่ยังมีบทบาทในการใช้ความรู้ความสามารถในการใช้ภาษาด้วย

จะเห็นได้ว่า ทักษะการฟังมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะ นอกจากจะเป็นวิถีทางที่สำคัญในการเรียนรู้ภาษาของมนุษย์แล้ว ยังเป็นทักษะพื้นฐานที่จะช่วยพัฒนาส่งเสริมทักษะทางภาษาด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ยังเป็นทักษะที่จะช่วยให้เราเก็บรวบรวม สิ่งสม ความรู้ความคิด ข้อเท็จจริง และประสบการณ์ต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การตัดสินใจ การแสดงพฤติกรรม และการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้ถูกต้องเหมาะสมได้ใน ชีวิตประจำวัน

2.2.3 องค์ประกอบของการฟัง

นักการศึกษาหลายท่านได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทักษะการ ฟังไว้แตกต่างกัน ดังนี้

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers 1980 : 16) กล่าวถึงองค์ประกอบของการฟังไว้ 3 ประการคือ

1. ข้อมูลทางภาษาศาสตร์ (Linguistic Information) หมายถึง สิ่งที่ผู้ฟังรับฟัง อันได้แก่ เสียง คำ การจัดลำดับคำตามโครงสร้าง ไวยากรณ์ เป็นต้น

2. บริบททางด้านสถานการณ์ (Situational Context) หมายถึง สถานการณ์ในการพูดที่มีผลต่อการรับฟังของผู้ฟัง ได้แก่ ความสัมพันธ์ ระหว่างสิ่งที่ผู้ฟังได้ยิน สิ่งที่คุณพูดออกมา และสิ่งที่ผู้ฟังคาดหวังจะได้ยินต่อไป

3. สารที่ผู้ฟังเข้าใจได้ (Comprehended Message) หมายถึง สารที่ผู้ฟังสามารถทำความเข้าใจได้เมื่อได้ยิน ซึ่งขึ้นอยู่กับความตั้งใจของผู้พูดหรือ จุดมุ่งหมายในการพูด แล้วผู้ฟังยึดเอาสัญลักษณ์ทางเสียง (Sound Signal) ซึ่งเป็นเจตนา ของผู้พูดมาตีความหมาย

เฮดี เบอร์นส์ (Heidi Byrnes 1984 : 323-325) ให้ความเห็นว่า ความสามารถในการฟังภาษาขึ้นอยู่กับองค์ประกอบดังนี้ คือ ความคุ้นเคยกับ คำพูดแต่ละคำที่ได้ยิน หรือประสบการณ์ความรู้เดิม ความคาดหวังในคำพูดที่จะได้ยินต่อไปใน สถานการณ์นั้น ๆ ความสามารถที่จะใช้ตัวนะที่ซ้ำซ้อนในข้อความมาประกอบในการทำความเข้าใจ และความสามารถในการจดจำข้อความที่ได้ฟังมาของผู้ฟัง

แจ็ก ซี ริชาร์ดส์ (Jack C. Richards 1983 : 219-240) ให้ความสำคัญถึงองค์ประกอบของการฟังไว้ 2 ด้านคือ

1. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสาร (Message Factors) ผู้ฟังจะต้องทำความเข้าใจกับสารที่ได้ฟังในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1.1 การแยกแยะองค์ประกอบพื้นฐานทางภาษา อันได้แก่ เสียง ระดับเสียง ช่วงการหยุดระหว่างข้อความ ตัวชี้แนะทางภาษา คำศัพท์ สำนวน และโครงสร้าง เป็นต้น

1.2 การตีความสารที่ได้ฟังโดยอาศัยความรู้และประสบการณ์เดิม

1.3 การใช้ความรู้ทั่วไปที่ตนมีอยู่มาช่วยในการทำความเข้าใจหรือให้ความหมายแก่สารที่ได้ยิน

2. องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสื่อภาษาที่ใช้ (Medium Factors) ได้แก่

2.1 ภาษาที่ผู้พูดใช้ในการพูดสื่อสาร

2.2 รูปแบบของภาษาที่ผู้พูดใช้

2.3 การหยุดช่วงจังหวะในการพูด

2.4 อัตราเร็วในการพูด

2.5 น้ำเสียง การเน้นหนัก และจังหวะการพูด

2.6 เนื้อหาที่สนทนา

2.7 ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง

องค์ประกอบที่เกี่ยวกับสื่อภาษาที่ผู้พูดใช้ดังกล่าวข้างต้นนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่เกี่ยวกับการฟังโดยตรง องค์ประกอบเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้เรียนจะต้องเรียนรู้เพื่อช่วยในการฟังเพื่อให้เกิดความเข้าใจของผู้เรียนเอง นอกจากนี้ระดับวุฒิภาวะ ความสนใจฟังและความวิตกกังวล ก็เป็นองค์ประกอบภายนอกที่มีผลต่อความเข้าใจในการฟังของผู้เรียนด้วยเช่นกัน ดังที่ มาร์ติน แพร์รอต (Martin Parrott 1993 : 162) กล่าวถึงความวิตกกังวลในการฟังของผู้เรียนว่า ผู้เรียนอาจเกิดความกังวล ประหม่า และขาดความมั่นใจในตนเอง ผู้เรียนบางคนอาจเกิดความรู้สึกอาย และคิดว่าตนเหมือนกับคนโง่ที่ตอบคำถามผิด เนื่องจากฟังไม่เข้าใจ

นอกจากนี้ มาร์ติน แพรร์รอต (Martin Parrott 1993 : 160-173) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่ส่งผลให้ผู้ฟังประสบความสำเร็จในการฟัง ซึ่งได้แก่

1. ประสบการณ์และความรู้เดิมของผู้ฟัง
2. ความรู้เกี่ยวกับตัวภาษา เช่น คำศัพท์ โครงสร้างทางไวยากรณ์ ซึ่ง มาร์ติน แพรร์รอต เชื่อว่าเป็นองค์ประกอบสำคัญที่สุดในการทำความเข้าใจสิ่งที่ได้ฟัง
3. องค์ประกอบเกี่ยวกับตัวผู้ฟัง ได้แก่ ความคาดหวัง ทัศนคติ และความสามารถในการใช้กลวิธีในการฟังมาช่วยพัฒนาทักษะการฟังของตน

จากองค์ประกอบอันหลากหลายที่นักการศึกษาได้กล่าวไว้ข้างต้น พอจะประมวลได้ว่า ทักษะการฟังนั้นมียุทธศาสตร์ที่สำคัญ 2 ด้าน คือ องค์ประกอบที่เกี่ยวกับภาษา อันได้แก่ เสียง ศัพท์ และโครงสร้างทางภาษา รูปแบบทางภาษาที่ผู้พูดใช้ รวมทั้งเนื้อหาที่ผู้พูดใช้ในการสนทนา และองค์ประกอบที่เกี่ยวกับตัวผู้ฟัง ซึ่งได้แก่ ประสบการณ์ ความรู้เดิม ความคาดหวัง ทัศนคติ และการใช้กลวิธีในการฟัง ทั้งนี้ ผู้ฟังจะต้องใช้ องค์ประกอบทั้งสองด้านควบคู่กันไปใน การฟัง หากขาดองค์ประกอบด้านใดด้านหนึ่ง ผู้ฟังก็จะ ประสบความล้มเหลวในการฟัง

2.2.4 กลวิธีที่ใช้ในการพัฒนาการฟัง

เป็นที่น่าสังเกตว่าในการเรียนการสอนภาษาอังกฤษนั้น ทักษะการฟังมักจะถูกละเลย และไม่ค่อยจะมีการสอนกันอย่างจริงจัง ทั้งนี้เนื่องจากว่า คนเรามักจะเข้าใจกันว่าทุกคนฟังเป็นกันมาตั้งแต่กำเนิดแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนกันอีก ในช่วงเวลาเรียนภาษาอังกฤษ ครูส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นให้นักเรียนฝึกการพูด การอ่าน และการเขียนมากกว่า หรือหากได้ฝึกทักษะการฟังอยู่บ้าง ก็มักจะเป็นการฟังครูพูดหรือฟังแล้วออกเสียงตามครูหรือการเปิดเทปบันทึกเสียงให้นักเรียนฟัง เมื่อฟังจบก็ต้องตอบคำถามเกี่ยวกับเนื้อหาที่ได้ฟัง โดยที่ครูผู้สอนมิได้ฝึกให้นักเรียนรู้เลยว่าควรฟังอะไร อย่างไร และฟังทำไม จึงปรากฏอยู่เสมอว่าเมื่อถึงช่วงเวลาการฟัง ครูผู้สอนก็ไม่ว่าจะสอนอะไร ตัวนักเรียนเองก็เบื่อหน่ายหรือวิตกกังวลเมื่อต้องฟังแล้วไม่เข้าใจ การเรียนการสอนทักษะการฟังจึงนับเป็นการสูญเปล่า ผู้สอนจึงไม่

ควรจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้ควบคุมการเปิด-ปิดเครื่องบันทึกเสียง และปล่อยให้ผู้เรียนนั่งฟังอย่างเลื่อนลอย โดยไม่รู้ว่าควรจะเริ่มต้นฟังอะไร และจะฟังอย่างไร

สถานการณ์ในสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงมากขึ้น ความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีน่าจะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนภาษาอังกฤษจากวิทยุหรือโทรทัศน์ มีโอกาสฝึกการออกเสียงจากเทปบันทึกเสียงและวีดิทัศน์ที่ใช้ในการสอนภาษา หรือแม้แต่ผู้เรียนบางคนก็อาจมีโอกาสดูวิดีโอสารคดีด้วยวาจาจากเจ้าของภาษาโดยตรง แต่จากงานวิจัยมากมายกลับพบว่า ผลสัมฤทธิ์ในทักษะการฟังของนักเรียนนั้นไม่ถึงเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้เนื่องมาจากเหตุผลดังกล่าวข้างต้นแล้วว่า นักเรียนไม่รู้ว่าจะฟังอะไร ฟังอย่างไร และฟังเพื่ออะไร เจน วิลลิส (Jane Willis 1981 : 135) ได้กล่าวไว้ว่า "แม้ว่าการฟังจะเป็นทักษะของการเรียนมากกว่าการสร้างหรือใช้ภาษา แต่มันก็มีความสำคัญเท่ากัน จำเป็นอย่างยิ่งที่นักเรียนจะต้องรู้ว่าพวกเขาจะฟังอย่างไร..." จึงเป็นหน้าที่อันสำคัญของครูผู้สอนที่จะต้องสอนให้นักเรียนได้รู้จักกลวิธีที่จะช่วยพัฒนาทักษะการฟังของตน และสามารถนำกลวิธีเหล่านั้นไปใช้ได้ถูกต้องและเหมาะสมกับเนื้อหาการเรียนและสภาพการณ์ต่าง ๆ

นักการศึกษาหลายท่านได้เสนอแนะกลวิธีต่าง ๆ ที่จะช่วยพัฒนาทักษะการฟังให้มีประสิทธิภาพขึ้น กลวิธีต่าง ๆ ที่ครูควรฝึกให้แก่นักเรียน มีดังนี้

แอสไลนา ยูมัส นัวร์ (Azlina Yumus Noor 1985 : 46-48) ได้เสนอแนะกลวิธีที่ครูควรฝึกให้นักเรียนเกี่ยวกับทักษะการฟังไว้สอดคล้องกับขั้นตอนการเรียนการสอน ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ ครูควรให้นักเรียนได้เตรียมความพร้อมก่อนการฝึกได้แก่ ครอบอกจุดมุ่งหมายของการฟัง อธิบายคำศัพท์ยาก เป็นต้น
2. ขั้นสอน ครูให้นักเรียนฟังเนื้อเรื่องหรือบทสนทนา แล้วซักถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง
3. ขั้นฝึกทักษะการฟังให้สัมพันธ์กับทักษะอื่น โดยใช้กิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ อาทิ เช่น ฟังแล้วปฏิบัติตาม ฟังแล้วสนทนาโต้ตอบ หรือฟังแล้วแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

อย่างไรก็ดี ในขั้นสอน ครูควรให้นักเรียนได้ฟังเนื้อเรื่องหรือบทสนทนาจากสื่อที่เป็นเสียงของเจ้าของภาษา ซึ่งพูดในอัตราเร็วปกติ และรวมทั้งควรเป็นสื่อ

ที่เหมือนจริง (Authentic Materials) วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers 1983 : 19) กล่าวว่า สื่อหรือสารที่นำมาให้นักเรียนได้ฟัง ควรมีลักษณะของสารที่พบจริงนอกห้องเรียน เป็นสารที่สร้างขึ้นมาจากเจตนาที่จะสื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่งให้เจ้าของภาษาได้รับทราบ (อรุณี วิริยะจิตรรา 2532 : 121)

อัจฉรา วงศ์ไสสร (Achara Wongsotorn 1985 : 41) ได้อธิบายกลวิธีการสอนฟังไว้อย่างละเอียดดังนี้

ขั้นเตรียมการ

ครูผู้สอนให้นักเรียนได้รู้จักจุดประสงค์ในการฟังก่อนแล้วบอกให้นักเรียนทราบว่า จะได้ฟังเรื่องซึ่งเล่าโดยเจ้าของภาษา จากนั้นอธิบายคำศัพท์ยากและโครงสร้างใหม่ในเรื่องที่ฟัง

ขั้นสอน

1. ครูผู้สอนเปิดเทปให้นักเรียนฟัง 1 หรือ 2 ครั้ง แล้วถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่องอย่างคร่าว ๆ
2. ครูผู้สอนเปิดเทปให้นักเรียนฟังอีก 1 ครั้ง แล้วถามนักเรียนเกี่ยวกับเนื้อเรื่องโดยละเอียด
3. ครูผู้สอนเปิดเทปให้นักเรียนฟังทีละตอนแล้วซักถามเกี่ยวกับเนื้อเรื่อง อธิบายส่วนที่นักเรียนไม่เข้าใจ ตลอดจนชี้ให้เห็นถึงลักษณะสำคัญของคำพูดบางคำ
4. ครูผู้สอนเปิดเทปให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนบันทึกหรือโน้ตย่อเรื่องราวไว้ให้ผู้สอนตรวจ
5. ครูผู้สอนเปิดเทปให้นักเรียนฟังคำถาม แล้วบันทึกคำถามไว้ถามตอบเป็นคู่หรือเป็นกลุ่ม
6. ครูผู้สอนเปิดเทปให้นักเรียนฟัง โดยอ่านเนื้อเรื่องย่อที่ตนเองบันทึกไว้ประกอบ หลังจากนั้นก็ให้ฟังโดยไม่ดูเนื้อเรื่องย่ออีกครั้งหนึ่ง

นอกจากนี้ วัฒนา จันทนาโกเมษ (2534 : 107-112) ได้ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้สอนว่า ควรจะสอนอะไรให้กับผู้เรียนในวิชาการฟังบ้าง ดังนี้

1. ผู้สอนควรจะเน้นให้ผู้เรียนเห็นว่า ผู้เรียนสามารถจะเดาสิ่งที่ผู้พูดพูดค้างไว้อยู่ได้ โดยให้สังเกตว่าคำพูดที่ค้างอยู่นั้นเป็นส่วนหนึ่งของสุภายิตและคำพ้องเพยหรือไม่ หรือมีคำเชื่อมอะไรบ้างหรือไม่ หรือผู้พูดได้พูดนำถึงสิ่งใดบ้างหรือไม่
2. ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนสามารถใช้ทักษะการคาดการณ่ล่วงหน้าในการฟัง โดยให้นักเรียนได้ทำแบบฝึกหัดนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งกิจกรรมหรือแบบฝึกหัดดังกล่าวจะช่วยกระตุ้นให้นักเรียนเกิดความตื่นตัวและเตรียมความพร้อมที่จะรับฟัง
3. ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนรู้จักเลือกที่จะฟังเพื่อค้นหาคำตอบใดคำตอบหนึ่ง โดยไม่ต้องสนใจเนื้อความอื่น ๆ ที่ไม่ใช่คำตอบ
4. ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนสามารถจับใจความสำคัญของเรื่องที่ฟัง โดยเน้นให้ผู้เรียนสังเกตลักษณะที่แตกต่างกันระหว่างภาษาพูดและภาษาเขียน
5. ผู้สอนควรฝึกผู้เรียนให้มีความสามารถที่จะใช้เนื้อความข้างเคียงหรือตัวชี้แนะอื่น ๆ ช่วยในการคาดความหมายของคำ ศัพท์ หรือสำนวนข้อความที่ผู้เรียนไม่รู้จัก
6. ผู้สอนควรช่วยผู้เรียนให้มีความรู้เกี่ยวกับบทสนทนาหรือเนื้อหาที่จะได้ฟังว่าเป็นบทสนทนายาระหว่างผู้ใดหรือเป็นการพูดของใคร พูดที่ใด โดยผู้สอนอาจใช้รูปภาพ หรือให้ผู้เรียนช่วยกันคิดและถกเถียงกันถึงประเด็นเหล่านี้
7. ผู้สอนควรฝึกให้ผู้เรียนเรียนรู้ที่จะสังเกตความรู้สึก อารมณ์ ความคิด และทัศนคติของผู้พูดด้วย
8. จัดหาอุปกรณ์หรือสื่อทางตาที่จะช่วยในการฟังของผู้เรียน เช่น รูปภาพ ภาพนิ่ง ตาราง แผนที่ แผนภูมิ หรือแผ่นใส มากกว่าจะใช้แต่เพียงเครื่องเล่นเทปแต่เพียงอย่างเดียว

วิลกา เอ็ม ริเวอร์ส (Wilga M. Rivers 1983 : 19) ได้เสนอว่า ครูควรจัดหาสื่อหรืออุปกรณ์ที่สามารถนำเสนอสารที่เหมือนจริง แต่ไม่ใช่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เพียงการพูดในอัตราเร็วปกติและพูดแบบธรรมชาติเท่านั้น แต่ครูต้องเน้นบริบทเป็นสถานการณ์ ให้ผู้เรียนได้เห็นตัวผู้พูด กริยาท่าทาง และการสื่อสารทั้งที่ใช้ภาษาและไม่ใช้ภาษาด้วย

เกี่ยวกับเรื่องนี้ เออร์ลินดา อาร์ บอยล์ (Erlinda R. Boyle 1993 : 36) ได้ให้ทัศนะว่า การสร้างสิ่งแวดล้อมหรือสถานการณ์ที่ต้องได้ยินได้ฟัง และพูดภาษาเป้าหมายตลอดเวลา นั้น จะเป็นวิถีทางที่ดีที่สุดที่จะช่วยพัฒนาทักษะการฟัง พร้อมกันนี้ บอยล์ ยังได้นำเสนอวิธีการที่ครูอาจฝึกนักเรียนให้มีทักษะการฟังดีขึ้นได้โดยวิธีต่าง ๆ ดังนี้

1. การสัมภาษณ์ โดยครูต้องอธิบายให้นักเรียนรู้ขั้นตอนว่า นักเรียนจะต้องไปสัมภาษณ์ชาวต่างประเทศพร้อมทั้งอัดเสียง หลังจากนั้นจึงอ่านบทสัมภาษณ์ โดยขั้นตอนแรกนั้น นักเรียนต้องแบ่งกลุ่ม แล้วปรึกษากันว่าจะตั้งคำถามเกี่ยวกับเรื่องอะไร และช่วยกันเขียนคำถามที่จะใช้สัมภาษณ์ ครูจำเป็นต้องกำหนดจำนวนข้อไว้ด้วยเพื่อให้นักเรียนจะได้ประมวลผลความคิด และข้อคำถามที่อยู่ในขอบเขตตามที่ต้องการจริง ๆ และเพื่อความสะดวกในการอัดเสียง นักเรียนมีเวลาหนึ่งหรือสองสัปดาห์ในการไปสัมภาษณ์ชาวต่างประเทศ และอัดเสียง

2. การอัดเสียง เมื่อนักเรียนสัมภาษณ์ชาวต่างประเทศ นักเรียนอัดเสียงไว้ด้วย ซึ่งเป็นผลดีเพราะต้องการเปิดฟังซ้ำ ๆ ก็ครั้งก็ได้ และนักเรียนอาจพบข้อผิดพลาดของตนเองในการพูด เมื่อได้รับการแก้ไข นักเรียนจะจดจำได้แม่นยำ เมื่อนำมาถอดข้อความ เพื่อนร่วมกลุ่มจะช่วยกันคิดแก้ไขในส่วนที่บกพร่อง หรือช่วยกันคิดหาคำศัพท์ที่ฟังไม่ชัดเจน เช่นกัน

3. การอ่านตามบทสัมภาษณ์ โดยนักเรียนอ่านบทสัมภาษณ์ ออกเสียงไปพร้อมกับเทป ครูอาจให้อ่านพร้อมกันทั้งกลุ่มหรืออ่านเดี่ยวก็ได้

บอยล์ได้กล่าวสรุปว่า "ด้วยวิธีนี้ จะทำให้ได้เรียนภาษา จากชีวิตจริง ได้ใช้ภาษาจริง ในสถานการณ์จริง ทำท่าย และสนุก ที่นักเรียนมีปฏิสัมพันธ์กับเจ้าของภาษาโดยใช้ภาษาเป้าหมายได้"

จ. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการเรียนพบว่า ยังไม่มีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องโดยตรงด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีการเรียนกับความสามารถในทักษะรับสารภาษาอังกฤษ แต่มีงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการเรียน ทักษะรับสาร ทักษะการอ่าน ทักษะการฟัง ซึ่งสรุปได้ดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับกลวิธีในการเรียน

เจือจันทร์ วงศ์พลกานันท์ (2527 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทักษะการเรียนของนิสิตปริญญาโท เพื่อศึกษาความสามารถทางด้านทักษะการเรียนของนิสิตปริญญาโท โดยเปรียบเทียบความสามารถในแต่ละทักษะการเรียนของนิสิตโดยส่วนรวม และกำหนดระดับความสามารถในแต่ละทักษะการเรียนของนิสิตเมื่อจำแนกตามสาขาการสอน และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และอำนาจในการทำนายผลสัมฤทธิ์ดังกล่าว พร้อมกันนั้นยังได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการเรียนกับความสามารถใช้ภาษาอังกฤษและอำนาจในการทำนายความสามารถใช้ภาษาอังกฤษด้วย กลุ่มประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตปริญญาโทสาขาการสอน มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ จำนวน 70 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบทดสอบทักษะการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 5 ตอน คือ ทักษะการตีความข้อมูลที่ปรากฏในตาราง แผนภูมิและกราฟ ทักษะการจดบันทึก ทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษ ทักษะการใช้ห้องสมุด และทักษะการขีดเส้นใต้ใจความสำคัญและใจความประกอบของข้อความ นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้แบบทดสอบมาตรฐานวัดความสามารถใช้ภาษาอังกฤษของผู้เรียนระดับสูงของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในการวัดความสามารถใช้ภาษาอังกฤษของกลุ่มตัวอย่างประชากร ผลการวิจัยพบว่า 1. ความสามารถทางด้านทักษะการเรียนในแต่ละทักษะย่อยของนิสิตโดยส่วนรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ความสามารถทางด้านทักษะการเรียนที่ผ่านเกณฑ์ของนิสิตสาขาการสอนภาษาอังกฤษ ได้แก่ ความสามารถด้านทักษะการตีความข้อมูลที่ปรากฏในตาราง แผนภูมิและกราฟ ด้านทักษะการจดบันทึก และด้านทักษะการใช้พจนานุกรมภาษาอังกฤษ 3. คะแนนทักษะการเรียนกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. คะแนนทักษะการเรียนมีความสัมพันธ์ในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับคะแนนความสามารถใช้ภาษาอังกฤษที่ระดับ .05

กัลยาณี ณ สงขลา (2528 : 3) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับทักษะทางการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 วิชาเอกภาษาอังกฤษของวิทยาลัยครูพระนคร จำนวน 57 คน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพัฒนาการทางทักษะการเรียนภายในกลุ่มทดลองระหว่างนักศึกษากลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน และศึกษาพัฒนาการทางทักษะการเรียนภาษาอังกฤษภายในกลุ่มทดลองระหว่างทักษะทางการเรียนภาษาอังกฤษทั้ง 7 ทักษะ เพื่อหาความ

แตกต่าง นอกจากนี้ยังศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนทักษะทางการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบทดสอบทักษะทางการเรียน (Study Skills) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบด้วยทักษะทางการเรียน 7 ทักษะ คือ ทักษะการจับใจความสำคัญ ทักษะการสรุปความ ทักษะการเรียบเรียงข้อมูล ทักษะการตีความหมายข้อมูลจากแผนภูมิและตาราง ทักษะการเขียนโครงร่าง ทักษะการใช้พจนานุกรม และทักษะการใช้ห้องสมุด และเป็นเอกสารประกอบการเรียนภาษาอังกฤษ 2 ทักษะ คือ ทักษะการใช้ห้องสมุด และทักษะการตีความหมายข้อมูลจากแผนภูมิและตาราง ผลการวิจัยพบว่า พัฒนาการทักษะทางการเรียนภาษาอังกฤษภายในกลุ่มทดลองระหว่างกลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พัฒนาการของคะแนนเฉลี่ยทักษะทางการเรียนภาษาอังกฤษภายในกลุ่มทดลองพัฒนาขึ้นไปในเกณฑ์ที่ดีกว่าเดิม โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะที่ได้รับการสอน 2 ทักษะ คือ ทักษะการตีความหมายข้อมูลจากแผนภูมิและตาราง และทักษะการใช้ห้องสมุด คะแนนทักษะทางการเรียนภาษาอังกฤษของกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมมีความสัมพันธ์ในทางบวกกับคะแนนเฉลี่ยภาษาอังกฤษและคะแนนสะสม

เกศสุดา รัชฎาวิชิตกุล (2530 : ง-ข) ได้ทำการศึกษาวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาสูงและต่ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนในด้านการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้เข้าใจภาษา การฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษ การควบคุมการเรียนรู้และการตรวจสอบการใช้ภาษาอังกฤษ และเปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษระหว่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนภาษาสูงและต่ำ กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนกศิลปภาษา จำนวน 918 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยสรุปได้ว่า วิธีการที่ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจภาษานั้น นักเรียนใช้บริบทในการเดาหรือตีความหมายของคำหรือประโยคในระดับปานกลาง นักเรียนใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อสื่อความหมาย และนักเรียนฝึกฝนการใช้ภาษาอังกฤษทั้งในและนอกชั้นเรียนน้อย และนักเรียนใช้วิธีการควบคุมการเรียนรู้และการตรวจสอบการใช้ภาษาโดยการวางแผนการเรียนรู้น้อย ใช้วิธีการประเมินผลการเรียนรู้ในระดับปานกลาง การเปรียบเทียบวิธีการเรียนรู้ระหว่างนักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงและต่ำ พบว่านักเรียนที่มีสัมฤทธิ์ผลในการเรียนภาษาสูงและต่ำใช้บริบทในการเดาและตีความหมายของคำหรือประโยค และใช้วิธีการต่าง ๆ มาช่วยในการทำความเข้าใจภาษาฝึกฝนการใช้ภาษาทั้งในและ

นอกห้องเรียน ใช้วิธีการควบคุมการเรียนรู้และตรวจสอบการใช้ภาษาโดยวิธีการวางแผนการเรียนรู้ และโดยวิธีประเมินผลการเรียนรู้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อาวุธ วาจาสัตย์ (2533 : ก-ข) ได้ทำการศึกษากลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษของนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษของนิสิต และเพื่อเปรียบเทียบกลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษของนิสิตกลุ่มเก่งมาก กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่เรียนวิชา Foundation English I จำนวน 710 คน โดยแบ่งนิสิตออกเป็นกลุ่มเก่งมาก กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษที่นิสิตนำมาปฏิบัติมากที่สุด คือ กลวิธีการเดาหรือทำนายอย่างมีหลักการ กลวิธีการเรียนที่นิสิตนำมาปฏิบัติปานกลาง คือ กลวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนโดยตรง กลวิธีการฝึกฝนภาษา กลวิธีการหาวิธีเรียนภาษาอังกฤษที่เป็นของตนเอง กลวิธีการใช้ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการเรียนภาษาเป็นครู และกลวิธีการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อให้สามารถจดจำได้ดียิ่งขึ้น ส่วนกลวิธีการพยายามใช้ภาษาอังกฤษเพื่อติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น นิสิตนำมาปฏิบัติน้อย และเมื่อเปรียบเทียบการใช้กลวิธีการเรียนภาษาอังกฤษของนิสิตระหว่างกลุ่มเก่งมาก กลุ่มเก่ง กลุ่มปานกลาง และกลุ่มอ่อน พบว่า กลุ่มเก่งมากและกลุ่มเก่งใช้กลวิธีการหาวิธีการเรียนเป็นของตนเอง กลวิธีการพยายามใช้ภาษาอังกฤษติดต่อสื่อสารกับบุคคลอื่น และกลวิธีการเดาหรือทำนายอย่างมีหลักการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มเก่งมากกับกลุ่มปานกลางใช้กลวิธีการเดาหรือทำนายอย่างมีหลักการและกลวิธีการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้อ่านจดจำได้ดียิ่งขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มเก่งมากกับกลุ่มอ่อนใช้กลวิธีการเดาหรือทำนายอย่างมีหลักการและกลวิธีการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนโดยตรง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มเก่งกับกลุ่มปานกลางใช้กลวิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้อ่านจดจำได้ดียิ่งขึ้น กลวิธีการเดาหรือทำนายอย่างมีหลักการและกลวิธีการใช้ข้อผิดพลาดที่เกิดจากการเรียนภาษาเป็นครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กลุ่มเก่งและกลุ่มอ่อนใช้กลวิธีการเดาหรือทำนายอย่างมีหลักการและกลวิธีการใช้วิธีการต่าง ๆ เพื่อช่วยให้อ่านจดจำได้ดียิ่งขึ้น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เพ็ญศรี ชินตาปัญญากุล (2533 : 106-113) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูงในโรงเรียนประถมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูง และเพื่อศึกษาการส่งเสริมของครูสอนภาษาอังกฤษ และผู้ปกครอง เกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนตัวอย่างประชากรในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 350 คน ครูผู้สอนภาษาอังกฤษชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 56 คน และผู้ปกครอง ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร จำนวน 350 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามนักเรียน เรื่องวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูง แบบสอบถามครูผู้สอนภาษาอังกฤษ เรื่องการส่งเสริมของครูเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูง แบบสอบถามผู้ปกครอง เรื่องการส่งเสริมของผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาอังกฤษสูง และแบบเขียนความเรียงของนักเรียนเพื่อประกอบการอภิปราย ผลการวิจัยพบว่า 1. วิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน ซึ่งแบ่งเป็น 5 ด้าน คือ การวางแผนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ การฝึกฝนภาษาอังกฤษ การควบคุมและตรวจสอบการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ เทคนิคในการจำคำศัพท์ โครงสร้างและไวยากรณ์ และการเดาความหมายคำศัพท์หรือรูปประโยคในบริบท โดยเฉลี่ยแล้วนักเรียนมีการปฏิบัติในระดับมาก 2. การส่งเสริมของครูเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยเฉลี่ยแล้วครูมีการปฏิบัติในระดับมาก 3. การส่งเสริมของผู้ปกครองเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของนักเรียน โดยเฉลี่ยแล้วผู้ปกครองมีการปฏิบัติในระดับมาก

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อพัฒนาและเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายแบบโดยตรงกับแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน วิธีการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ขั้นตอนแรก เป็นการพัฒนารูปแบบการฝึกและเอกสารประกอบการฝึกทั้ง 2 รูปแบบ ขั้นตอนที่สอง เป็นการเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบทั้งสอง ผลการวิจัยได้รูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ 2 รูปแบบ คือ รูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบโดยตรง และรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์

การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน โดยทั้ง 2 รูปแบบ ต่างก็มุ่งฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจที่สำคัญ 3 ยุทธศาสตร์ คือ การวางแผนการอ่าน การควบคุมและตรวจสอบการอ่าน และการประเมินผลการอ่าน การเปรียบเทียบประสิทธิผลของรูปแบบทั้งสองดำเนินการโดยนำรูปแบบทั้งสองไปฝึกจริงกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 2 กลุ่ม โดยกลุ่มที่หนึ่งประกอบด้วยนักเรียน จำนวน 42 คน และกลุ่มที่สอง จำนวน 40 คน นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีความตระหนักรู้ในยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจก่อนการฝึกเท่ากัน และมีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษก่อนการฝึกไม่แตกต่างกัน ฝึกนักเรียนกลุ่มที่หนึ่งด้วยรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบโดยตรง ส่วนกลุ่มที่สองฝึกด้วยรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน ผลการฝึกพบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่ม มีคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้ในยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่าน และด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการฝึกสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดทั้ง 3 เกณฑ์ คือ 1) มีคะแนนเฉลี่ยทั้งสองด้านหลังการฝึกเพิ่มขึ้นสูงกว่าก่อนการฝึกอย่างน้อยร้อยละ 15 ของคะแนนเต็ม 2) มีคะแนนเฉลี่ยทั้งสองด้านหลังการฝึกอย่างน้อยร้อยละ 60 ของคะแนนเต็ม และ 3) มีคะแนนเฉลี่ยทั้ง 2 ด้าน หลังการฝึกเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ นอกจากนี้ยังพบว่า นักเรียนทั้ง 2 กลุ่มมีคะแนนเฉลี่ยด้านความตระหนักรู้ในยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านหลังการฝึกไม่แตกต่างกัน ขณะที่คะแนนเฉลี่ยด้านความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษหลังการฝึกของทั้ง 2 กลุ่ม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงว่า คะแนนของประชากรที่ฝึกด้วยรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านแบบโดยตรงสูงกว่าคะแนนของประชากรที่ฝึกด้วยรูปแบบการฝึกยุทธศาสตร์การเรียนรู้เมตาคอกนิชันในการอ่านแบบสอดแทรกในเนื้อหาการสอน

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะรับสาร

ศุภพร สุขชื่น (2528 : 44-52) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษในด้านทักษะรับสารกับทักษะส่งสาร ของตัวอย่างประชากรนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนยานนาเวศวิทยาคม จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แผนการสอนทักษะทางภาษาทั้งสี่ทักษะ คือ ฟัง พูด อ่าน และเขียน จำนวน 40 แผน และแบบสอบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษ จำนวนทักษะละ 3 ฉบับ ผู้วิจัยทำการสอนกลุ่ม

ตัวอย่างประชากรด้วยวิธีการเสนอข้อมูลทางภาษาเรียงลำดับจากทักษะฟัง อ่าน พูด และเขียน ทักษะละ 10 คาบ รวมทั้งสิ้น 40 คาบ แล้วทดสอบหลังการเรียนแต่ละทักษะ ผู้วิจัยนำคะแนนที่ได้มาหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์จากผลคูณของคะแนนแบบเพียร์สันระหว่างผลสัมฤทธิ์ในการเรียนภาษาอังกฤษในด้านทักษะรับสารกับทักษะส่งสาร ผลการวิจัยสรุปได้ว่า จากการให้ข้อมูลทางภาษาทางการฟัง พบว่า ทักษะการฟังมีความสัมพันธ์กับทักษะการพูดและทักษะการเขียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการให้ข้อมูลทางภาษาทางการอ่าน พบว่า ทักษะการอ่านไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะการพูด และทักษะการเขียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการให้ข้อมูลทางภาษาทางการพูด พบว่า ทักษะการพูดมีความสัมพันธ์กับทักษะการฟังและทักษะการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จากการให้ข้อมูลทางภาษาทางการเขียน พบว่า ทักษะการเขียนมีความสัมพันธ์กับทักษะการฟังและทักษะการอ่าน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ .001 ตามลำดับ

สุพงษ์ ไหลสุพรรณวงศ์ (2533 : ข-ง) ได้ทำการวิจัยตัวแปรทางจิตพิสัยที่จำแนกทักษะรับสารภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 อันได้แก่ ความภาคภูมิใจในตนเอง ทักษะคิด แรงจูงใจ ความวิตกกังวลและความภาคภูมิใจตนเองเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แผนการเรียนวิทย์-คณิต ของโรงเรียนในสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดราชบุรี รวม 3 โรงเรียน จำนวน 184 คน เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ได้แก่ 1. แบบทดสอบมาตรฐานวัดความสามารถในการรับสารภาษาอังกฤษ พอร์มเอ ของสถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2. แบบสอบความภาคภูมิใจในตนเองเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษ 3. แบบสอบถามความวิตกกังวลในการเรียนภาษาอังกฤษ 4. แบบสอบถามความภาคภูมิใจในตนเอง 5. แบบสอบถามทัศนคติต่อการเรียนภาษาอังกฤษ 6. แบบสอบถามแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทางจิตพิสัยและความสามารถในการรับสารภาษาอังกฤษ

1.1 ความภาคภูมิใจในตนเอง ทักษะคิด แรงจูงใจ ความวิตกกังวล และความภาคภูมิใจในตนเองเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการฟัง

1.2 ความภาคภูมิใจในตนเองมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการอ่าน ส่วนทัศนคติ แรงจูงใจ ความวิตกกังวล และความภาคภูมิใจในตนเองเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษไม่มีความสัมพันธ์กับความสามารถในการอ่าน

1.3 ความภาคภูมิใจในตนเอง ทัศนคติ แรงจูงใจ ความวิตกกังวล และความภาคภูมิใจในตนเองเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการรับสารภาษาอังกฤษ

2. ชนิดและน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรทางจิตพิสัยที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการรับสารภาษาอังกฤษ

2.1 ตัวแปรทางจิตพิสัยที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการฟัง ได้แก่ แรงจูงใจและความวิตกกังวลโดยร่วมกันทำนายความสามารถในการฟังได้ ประมาณร้อยละ 16.94

2.2 ตัวแปรทางจิตพิสัยที่สามารถพยากรณ์ความสามารถในการรับสารภาษาอังกฤษ ได้แก่ ความวิตกกังวล แรงจูงใจ และความภาคภูมิใจในตนเองโดยร่วมกันทำนายความสามารถในการรับสารภาษาอังกฤษได้ประมาณร้อยละ 14.62

3. ชนิดและน้ำหนักความสำคัญของตัวแปรทางจิตพิสัยที่จำแนกประเภทของผู้รับสารภาษาอังกฤษ

3.1 ตัวแปรทางจิตพิสัยที่สามารถจำแนกประเภทความสามารถในการฟัง ได้แก่ แรงจูงใจ ความภาคภูมิใจในตนเองเกี่ยวกับการเรียนภาษาอังกฤษและความวิตกกังวล

3.2 ไม่มีตัวแปรทางจิตพิสัยที่สามารถจำแนกประเภทความสามารถในการอ่าน

3.3 ตัวแปรทางจิตพิสัยที่สามารถจำแนกประเภทความสามารถในการรับสารภาษาอังกฤษ ได้แก่ แรงจูงใจ ความวิตกกังวลและความภาคภูมิใจในตนเอง

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการอ่าน

สุนทรีย์ วัฒนจินดาพร (2527 : 96-101) ได้วิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลของการใช้คำถามก่อน หลัง และระหว่างการอ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ปีการศึกษา 2526 โรงเรียนวัดตราขโอรส จำนวน 120 คน โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 40 คน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ได้รับคำถามก่อนการอ่านหลังการอ่าน

และระหว่างการอ่าน มีความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่า ในการอ่านภาษาอังกฤษเพื่อความเข้าใจ ครูควรจะให้ นักเรียนได้รับคำถามประกอบการอ่าน เพราะคำถามสามารถช่วยให้นักเรียนเรียนรู้เนื้อหาได้ทั้งที่ตรงกับคำถามและไม่ตรงกับคำถาม นอกจากนี้คำถามยังมีบทบาทในการสร้างแรงจูงใจและช่วยลำดับเหตุการณ์ของเรื่องที่อ่านได้ด้วย

วีณา สังข์ทองจีน (2529 : 83-84) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-3 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 1,440 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบวัดระดับความสามารถด้านการอ่านซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้เกณฑ์ของ รีเบคคา เอ็ม วาเล็ท และ เรอเน เอส ดิสิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ระดับทักษะกลไก ระดับที่ 2 ระดับความรู้ ระดับที่ 3 ระดับการถ่ายโอน ระดับที่ 4 ระดับการสื่อสาร ระดับที่ 5 ระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีความสามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ในระดับที่ 1 คือ ระดับทักษะกลไก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 และ 3 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ในระดับที่ 1 และ 2 คือ ระดับทักษะกลไกและระดับความรู้ นักเรียนทุกระดับชั้นได้ค่ามัธยเลขคณิตเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามระดับที่ 1-5 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีค่ามัธยเลขคณิตสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่ามัธยเลขคณิตสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สุนงศา วิรุฒญาณ (2530 : 82) ได้วิจัยเปรียบเทียบระดับความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 ของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 1,440 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบวัดระดับความสามารถด้านการอ่านที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นโดยใช้เกณฑ์ของ รีเบคคา เอ็ม วาเล็ท และ เรอเน เอส ดิสิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick) ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ระดับ คือ ระดับที่ 1 ระดับทักษะกลไก ระดับที่ 2 ระดับความรู้ ระดับที่ 3 ระดับการถ่ายโอน ระดับที่ 4 ระดับการสื่อสาร ระดับที่ 5 ระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีความ

สามารถด้านการอ่านภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ในระดับที่ 1 คือ ระดับทักษะกลไก นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และ 6 ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ในระดับที่ 1 และ 2 คือ ระดับทักษะกลไกและระดับความรู้ นักเรียนทุกระดับชั้นได้ค่ามัชฌิมเลขคณิตเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยตามระดับที่ 1-5 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีค่ามัชฌิมเลขคณิตสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ลัดดาวัลย์ คุ่มรอบ (2531 : 68-70) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยการใช้กิจกรรมนำการอภิปรายศัพท์ และการอ่านเอาเรื่องที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่าน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 149 คน ซึ่งมีพื้นฐานความรู้วิชาภาษาอังกฤษจากการทดสอบกลางภาคเรียนไม่แตกต่างกัน ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างดังกล่าวออกเป็น 3 กลุ่ม โดยแต่ละกลุ่มจะได้รับการสอนที่ใช้กิจกรรมนำการอภิปรายศัพท์ การอ่านเนื้อเรื่องที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่าน และให้นักเรียนทำแบบทดสอบทุกครั้งหลังจากจบการสอนในแต่ละคาบ ผลการวิเคราะห์ทางสถิติปรากฏว่า ความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนโดยใช้กิจกรรมนำการอภิปรายศัพท์และการอ่านเรื่องที่สัมพันธ์กับเรื่องที่จะอ่าน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อัจฉรีย์ ชินวรสิริวัฒน์ (2533 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อสำรวจความต้องการการฝึกอบรมด้านกลวิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษของครูระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนรัฐบาล เขตกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นครูสอนอ่านภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 100 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสรุปได้ว่า ครูสอนอ่านภาษาอังกฤษมีความต้องการฝึกอบรมด้านกลวิธีการสอนอ่านภาษาอังกฤษอยู่ในระดับมากเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้เป็นคือ วิธีการสอนอ่านแบบต่าง ๆ การสร้างเครื่องมือประเมินผลสัมฤทธิ์การอ่านภาษาอังกฤษให้สอดคล้องกับจุดประสงค์การเรียนรู้ การสร้างแรงจูงใจในชั้นเรียน และวิธีช่วยนักเรียนที่มีความสามารถในการอ่านภาษาอังกฤษต่ำกว่าส่วนเฉลี่ยของชั้น การวิเคราะห์ความหมายของคำศัพท์ยากในบทอ่านโดยการวิเคราะห์บริบท การชี้แจงส่วนแกน (Core Part) ที่เป็นใจความหลักในประโยค การระบุ

หัวข้อของบทอ่านและการจับใจความสำคัญที่ระบุไว้ในบทอ่าน การคัดสรรสิ่งพิมพ์จากแหล่งต่าง ๆ มาใช้เป็นสื่อเสริมการสอนอ่าน การสรุปความจากสิ่งที่อ่าน การสรุปย่อเรื่องที่อ่านและการกำหนดจุดประสงค์ปลายทางการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับคำอธิบายรายวิชาในหลักสูตร

เรวดี หิรัญ (2533 : 51-55) ได้ศึกษาเปรียบเทียบสัมฤทธิ์ผลในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนโดยการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านเอง และโดยการย่อเรื่องที่อ่าน โดยผู้วิจัยทำการสอนอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษให้แก่กลุ่มตัวอย่างประชากร 2 กลุ่ม ๆ ละ 37 คน ซึ่งเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนสาธิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ฝ่ายมัธยม) ผู้วิจัยทำการสอนกลุ่มที่ 1 ด้วยวิธีการสอนแบบให้ตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านเอง และทำการสอนกลุ่มที่ 2 ด้วยวิธีการสอนแบบให้ย่อเรื่องที่อ่าน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนโดยการตั้งคำถามจากเรื่องที่อ่านเอง มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษสูงกว่ากลุ่มที่เรียนโดยการย่อเรื่องที่อ่าน แต่จากการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยของนักเรียนทั้งสองกลุ่มโดยการทดสอบค่าที พบว่า คะแนนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

นพดล ปุชประเสริฐ (2534 : 57-60) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการอภิปรายและการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนพานทอง จังหวัดชลบุรี จำนวน 80 คน จากการสุ่มแบบเฉพาะเจาะจง โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 40 คน กลุ่มทดลองเรียนด้วยการทำแผนผังสรุปโยงเรื่องที่อ่าน กลุ่มควบคุมเรียนด้วยการอภิปราย ใช้เวลาในการเรียน 6 สัปดาห์ ๆ ละ 2 คาบเรียน ผู้วิจัยทำการทดสอบเพื่อวัดผลสัมฤทธิ์ในการอ่านของบทเรียนทั้งสองกลุ่มทุกครั้งที่สิ้นสุดการเรียนในแต่ละคาบ โดยใช้แบบสอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยสรุปว่า ผลสัมฤทธิ์ในการอ่านเพื่อความเข้าใจภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เรียนด้วยการทำแผนผังโยงเรื่องที่อ่านสูงกว่านักเรียนที่เรียนด้วยการอภิปรายอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

อารีรักษ์ สืบถิน (2535 : 73-76) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในเมตด้าคอกนิจันกับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย ความสัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในเมตด้าคอกนิจันกับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ความ

สัมพันธ์ระหว่างความตระหนักในเมตตาคอกนิจันในการอ่านภาษาไทยกับความตระหนักในเมตตาคอกนิจันในการอ่านภาษาอังกฤษและความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยกับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 480 คน ซึ่งได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยแบบสอบวัดความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ และแบบวัดความตระหนักในเมตตาคอกนิจันที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า 1. ความตระหนักในเมตตาคอกนิจันไม่มีความสัมพันธ์กับความเข้าใจในการอ่านภาษาไทย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2. ความตระหนักในเมตตาคอกนิจันมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. ความตระหนักในเมตตาคอกนิจันในการอ่านภาษาไทยมีความสัมพันธ์กับความตระหนักในเมตตาคอกนิจันในการอ่านภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 4. ความเข้าใจในการอ่านภาษาไทยมีความสัมพันธ์กับความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรัชย์ ปิยานุกูล (2535 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาผลของการใช้กลวิธีชี้นำการคิดในการอ่านที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนนางรอง อำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้มาจากการสุ่มนักเรียนดังกล่าวมา 2 ห้อง ๆ ละ 40 คน จากจำนวนทั้งหมด 9 ห้อง โดยสุ่มให้นักเรียนห้องหนึ่งเป็นกลุ่มทดลองที่เรียนด้วยกลวิธีชี้นำการคิดในการอ่าน และอีกห้องหนึ่งเป็นกลุ่มควบคุมที่เรียนด้วยกลวิธีชี้นำการอ่าน ผู้วิจัยสอนนักเรียนทั้งสองกลุ่มด้วยตนเองสัปดาห์ละ 2 คาบ ใช้เวลาสอนทั้งหมด 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แผนการสอน กลุ่มละ 16 แผน และแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษ จำนวน 1 ชุด ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผู้วิจัยทำการทดสอบความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนทั้งสองกลุ่มเมื่อสิ้นสุดการเรียนในแต่ละคาบ ผลการวิจัยพบว่าความเข้าใจในการอ่านภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนด้วยกลวิธีชี้นำการคิดในการอ่าน แตกต่างจากนักเรียนที่เรียนด้วยกลวิธีชี้นำการอ่านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการฟัง

รังสิต เอียงราช (2527 : 35) ได้ทำการวิจัยเรื่อง สมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในท้องที่การศึกษา 1 ของกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียน โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังแบบเลือกตอบขึ้น 1 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ โดยยึดการแบ่งระดับการฟังภาษาต่างประเทศของ รีเบคคา เอ็ม วาเล็ท และ เรอเน เอส ดิสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick 1972 : 141-151) เป็นหลักคือ ระดับถ่ายโอน ระดับสื่อสาร และระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นระดับที่สำคัญในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตท้องที่การศึกษา 1 จำนวน 241 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และพบว่านักเรียนมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษในทุก ๆ ระดับการฟัง

ลำดวน ทองพรหม (2527 : 58) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในท้องที่การศึกษา 2 ของกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบวัดสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังแบบเลือกตอบขึ้น 1 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ โดยยึดการแบ่งระดับการฟังภาษาต่างประเทศ 3 ระดับ ของ รีเบคคา เอ็ม วาเล็ท และ เรอเน เอส ดิสิค (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick 1972) เป็นหลักคือ ระดับถ่ายโอน ระดับสื่อสาร และระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นระดับที่สำคัญในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยนำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในท้องที่การศึกษา 2 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 315 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และพบว่า นักเรียนมีปัญหาในด้านการฟังในทุก ๆ ระดับการฟัง

จรรยา มโนรส (2527 : 49) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในท้องที่การศึกษา 3 ของกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษ

เพื่อการสื่อสารด้านการฟังแบบเลือกตอบ จำนวน 50 ข้อ โดยยึดการแบ่งระดับการฟังภาษาต่างประเทศของ รีเบคคา เอ็ม วาเล็ท และ เรอเน เอส ดิสิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick 1972) เป็นหลักคือ ระดับถ่ายโอน ระดับสื่อสาร และระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นระดับที่สำคัญในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตท้องที่การศึกษา 3 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 315 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และพบว่า นักเรียนมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษในทุก ๆ ระดับการฟัง

สุภา บุตรนาท (2527 : 56) ได้ทำการวิจัยเรื่องสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตท้องที่การศึกษา 4 ของกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังแบบเลือกตอบขึ้น 1 ฉบับ จำนวน 50 ข้อ โดยยึดการแบ่งระดับการฟังภาษาต่างประเทศ 3 ระดับของ รีเบคคา เอ็ม วาเล็ท และ เรอเน เอส ดิสิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick 1972) เป็นหลักคือ ระดับถ่ายโอน ระดับสื่อสาร และระดับวิเคราะห์วิจารณ์ ซึ่งเป็นระดับที่สำคัญในการสื่อสารในชีวิตประจำวัน โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบไปทดสอบกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในเขตท้องที่การศึกษา 4 ของกรุงเทพมหานคร จำนวน 241 คน ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีสมรรถวิสัยในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารด้านการฟังไม่ถึงเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (ร้อยละ 60) และพบว่า นักเรียนมีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษในทุก ๆ ระดับการฟัง

กมลทิพย์ เสวตมาลย์ (2530 : 48) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 1,440 คน เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้เป็นแบบสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษแบบเลือกตอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยกำหนดวัตถุประสงค์และเนื้อหาให้สอดคล้องกับระดับการฟังภาษาต่างประเทศ 5 ระดับของ รีเบคคา เอ็ม วาเล็ท และ เรอเน เอส ดิสิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick 1972) ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และ 2 มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ 15 คะแนนของ

ระดับทักษะกลไก และระดับความรู้ ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษผ่านเกณฑ์ 15 คะแนนของระดับทักษะกลไก ระดับความรู้ และระดับถ่ายโอน คำมัชฌิมเลขคณิตของนักเรียนทั้ง 3 ชั้น เรียงลำดับกันไปตามระดับชั้น โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีคำมัชฌิมเลขคณิตสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีคำมัชฌิมเลขคณิตสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1

เนาวรัตน์ พงษ์เกษมพชรกุล (2531 : 58-60) ได้ทำการวิจัย เพื่อศึกษาระดับความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 1,380 คน เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้เป็นแบบสอบวัดความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษแบบเลือกตอบที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยสอดคล้องกับระดับการฟังภาษาต่างประเทศของ รีเบคคา เอ็ม วาเลตต์ และ เรอเน เอส ดิสิก (Rebecca M. Valette and Renee S. Disick 1972) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และ 5 มีความสามารถด้านการฟังภาษาอังกฤษไม่ผ่านเกณฑ์ 15 คะแนน ของทุกระดับการฟัง ส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีความสามารถด้านการฟังผ่านเกณฑ์ 15 คะแนน ของระดับทักษะกลไก คำมัชฌิมเลขคณิตของนักเรียนทั้ง 3 ชั้น เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ได้คำมัชฌิมเลขคณิตสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 และนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ได้คำมัชฌิมเลขคณิตสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

ชาตณรงค์ อินทรประเสริฐ (2534 : 78-80) ได้ทำการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางการฟังเพื่อความเข้าใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ระหว่างกลุ่มที่เรียนโดยการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กับกลุ่มที่เรียนแบบทั้งชั้น กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนอุดรพิทยานุกูล จังหวัดอุดรธานี จำนวน 60 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ๆ ละ 30 คน ผู้วิจัยกำหนดให้กลุ่มทดลองเรียนโดยการแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียน กลุ่มควบคุมเรียนแบบทั้งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แผนการสอน จำนวน 18 แผน และคะแนนสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางการฟังเพื่อความเข้าใจที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เพื่อใช้ทดสอบก่อนและหลังการทดลอง ผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาภาษาอังกฤษทางการฟังเพื่อ

ความเข้าใจของกลุ่มที่เรียนโดยวิธีแบ่งกลุ่มตามสังกัดสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนแบบทั้งชั้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยในต่างประเทศ

สำหรับงานวิจัยในต่างประเทศที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยแยกเสนอไว้เป็น 3 หัวข้อ คือ งานวิจัยที่เกี่ยวกับกลวิธีการเรียนภาษา งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการอ่าน และงานวิจัยที่เกี่ยวกับการฟัง ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวกับกลวิธีการเรียนภาษา

เอลเลน เบียลีสต็อก และ มาเรีย โพรลลิช (Ellen Bialystok and Maria Frolich 1978 : 327-335) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ตัวแปรที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ภาษาที่สอง" ซึ่งได้แก่ ความถนัด (Aptitude) ทักษะ (Attitude) และการใช้วิธีการเรียนรู้ภาษา (Strategy Use) กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 10 ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 15 ปี และนักเรียนเกรด 12 ซึ่งมีอายุเฉลี่ย 17 ปี จำนวน 157 คน ที่กำลังเรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สองในโรงเรียนมัธยมของเมืองโทรอนโท ประเทศแคนาดา เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบความถนัด (Modern Language Aptitude Test) แบบทดสอบชุด เอ ของ การ์ดเนอร์ และ สมิธ (Gardner and Smythe's National Test Battery Form A.) แบบทดสอบ Hidden Figures Test-V และแบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ผู้เรียนใช้ในการเรียนซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบทั้งสามคือ ความถนัด ทักษะ และการใช้วิธีการเรียนรู้ภาษาต่างมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษา และการใช้วิธีการเรียนรู้ภาษาเป็นองค์ประกอบสำคัญในการทำนายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เนื่องจากวิธีการเรียนรู้เป็นวิธีการสำคัญในการเพิ่มพูนความสามารถในการใช้ภาษา

แอนโทนี ปาปาเลีย (Anthony Papalia 1978 : 318) ได้ศึกษาวิธีการเรียนรู้ภาษาของนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาสูง และที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่ำ กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาของมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในนิวยอร์ก ซึ่งกำลังเรียนภาษาสเปนและภาษาเยอรมัน จำนวน 84 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับวิธีการใช้ความรู้ ความคิดของนักศึกษา บุคลิกภาพ และกิจนิสัยในการเรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยยังใช้แบบสอบถามที่เกี่ยวกับสถานการณ์ทางการเรียนที่สมมติขึ้น ผลการวิจัยสรุปว่า นักศึกษา

ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาสูงมีวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ดีกว่านักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่ำ ซึ่งวิธีการเรียนรู้ภาษาที่ดีนั้น ได้แก่ พยายามสนใจความหมายและระบบของภาษา รู้จักเชื่อมโยงเนื้อหาที่กำลังเรียนกับความรู้เดิม นอกจากนี้ นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาสูงมักจะรู้จักตนเองดีว่าควรใช้วิธีการเรียนรู้เช่นใดจึงจะเกิดประสิทธิภาพ ส่วนนักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนภาษาต่ำมักใช้วิธีการท่องจำและการแปลในการเรียนรู้ภาษาที่สอง

แอนิตา แอล เวนเดน (Anita L. Wenden 1982 : 342-A) ได้ทำการศึกษาเฉพาะกรณีเกี่ยวกับกระบวนการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของผู้ที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาเป็นเวลาไม่เกิน 2 ปี ประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ที่กำลังเรียนโปรแกรมภาษาในระดับสูง ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ และให้นักศึกษาเล่าประสบการณ์การเรียนรู้ภาษาของตน ผลการวิจัยสรุปว่า นักศึกษาใช้สภาพแวดล้อมในชีวิตประจำวันเป็นเครื่องมือช่วยในการเรียนรู้การใช้ภาษา นอกจากนี้ยังเรียนรู้วิธีการใช้ภาษาแบบต่าง ๆ จากการใช้สื่อซึ่งได้แก่ รายการโทรทัศน์

จอง-แด คิม (Jong-Dae Kim 1990 : 2666-A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบเกี่ยวกับกลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองของนักศึกษาวิทยาลัยที่เรียนในระดับต้นกับที่เรียนในระดับสูง กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาระดับต้น 53 คน และเป็นนักศึกษาระดับสูง 127 คน รวมทั้งสิ้น 180 คน โดยนักศึกษาต้องตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการใช้กลวิธีในการเรียนตามการรับรู้ของตน ซึ่งมีทั้งหมด 18 หัวข้อ ผลการวิจัยพบว่า

1. นักศึกษาระดับต้นกับนักศึกษาระดับสูงใช้กลวิธีในการเรียนต่างกัน
2. นักศึกษาระดับต้นใช้กลวิธีเมตาคอกนิชัน (Metacognitive Strategy) ในด้านการประเมินตนเองมากกว่านักศึกษาระดับสูง
3. นักศึกษาระดับต้นใช้กลวิธีด้านความรู้ความคิด (Cognitive Strategy) บ่อยกว่านักศึกษาระดับสูง
4. กลวิธีด้านจิตพิสัยและด้านสังคม นักศึกษาระดับสูงใช้การถามคำถามในห้องเรียนมากกว่านักศึกษาระดับต้น แต่นักศึกษาระดับต้นใช้กลวิธีในการเรียนเป็นกลุ่มมากกว่านักศึกษาระดับสูง
5. ตัวแปรที่เกี่ยวกับตนเอง ได้แก่ เพศ อายุ เชื้อชาติ ภาษาแม่ และจำนวนปีที่เรียนภาษาอังกฤษมาแล้ว มีผลต่อการใช้กลวิธีในการเรียนถึง 12 หัวข้อ ใน 18 หัวข้อ นอกจากนี้ยังพบว่า ภาษาแม่เป็นตัวทำนายที่มีค่าทำนายมากที่สุดต่อการเลือกใช้กลวิธีในการเรียนภาษา

ลูแอนน์ ไรด์ (Louann Reid 1991 : 2055-A) ได้ทำการศึกษาเพื่ออธิบายและเปรียบเทียบการใช้กลวิธีในการเรียนของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 จำนวน 4 คน เมื่ออ่านโคลงคนเดียวและเมื่ออ่านเป็นกลุ่ม ผู้วิจัยสังเกตและบันทึกการคิดเป็นถ้อยคำ (Thinking Aloud) ของนักศึกษาแต่ละคนเมื่ออ่านโคลง 6 บท คนเดียว และผู้วิจัยจดบันทึกการปรึกษาหารือกัน เมื่อนักศึกษาทั้ง 4 คน อ่านเป็นกลุ่ม ซึ่งเครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้เพื่อสังเกตพฤติกรรมการใช้กลวิธีในการเรียนของนักศึกษาเป็นแบบสังเกตที่จัดข้อมูลเกี่ยวกับกลวิธีเป็นหมวดหมู่ 2 หมวด คือ กลวิธีด้านความรู้ความคิด 15 ข้อ และกลวิธีด้านสังคม 8 ข้อ การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งเป็นการวิเคราะห์เชิงปริมาณ ตรวจสอบความถี่และอัตราการใช้กลวิธีแต่ละข้อของนักศึกษาแต่ละคน คิดเป็นร้อยละ พร้อมทั้งเปรียบเทียบจำนวนร้อยละของนักศึกษาทั้ง 4 คน การวิเคราะห์เชิงคุณภาพอธิบายและเปรียบเทียบการใช้กลวิธีของนักศึกษาแต่ละคน ผลการวิจัยสรุปว่า นักศึกษาทุกคนใช้กลวิธีด้านความรู้ความคิดตรงกัน 1 ข้อ และกลวิธีด้านสังคมตรงกัน 2 ข้อ และตัวแปรที่มีอิทธิพลต่อการเลือกใช้กลวิธีของนักศึกษา คือ บทโคลง ตัวนักศึกษาเอง สถานการณ์และครูผู้สอน โคลงบางบทปลูกเร้าความรู้สึกผู้อ่านได้มากกว่าบทอื่น บุคลิกลักษณะของผู้อ่านเองก็มีผลอย่างมากต่อการเลือกกลวิธีและความถี่ในการใช้กลวิธีในขณะที่อ่าน นอกจากนี้ยังพบว่า เมื่ออ่านเป็นกลุ่มเล็ก ๆ นักศึกษาพูดมากขึ้น แต่ใช้กลวิธีด้านความรู้ความคิดน้อยลง ซึ่งตรงข้ามกับเมื่ออ่านคนเดียว เมื่ออ่านเป็นกลุ่มที่ใหญ่ขึ้น นักศึกษาใช้กลวิธีทางสังคมมากกว่ากลวิธีด้านความรู้ความคิด

วิกตอเรีย เจน ฟิลลิปส์ (Victoria Jane Phillips 1992 : 90-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "กลวิธีในการเรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สองของนักศึกษาชาวเอเชีย โดยใช้แบบสำรวจกลวิธีในการเรียนภาษา (SILL)" โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการใช้กลวิธีในการเรียนของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัยชาวเอเชีย จำนวน 141 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับกลวิธีในการเรียนภาษา (SILL) และแบบสอบวัดความสามารถภาษาอังกฤษในฐานะภาษาต่างประเทศ (TOEFL) ในการวิจัยครั้งนี้แยกสำรวจตามปัจจัยต่าง ๆ เช่น เพศ วิชาเอก และเชื้อชาติ ซึ่งมีผลต่อการเลือกใช้และความถี่ในการใช้กลวิธีในการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาใช้กลวิธีในการเรียนทุกประเภท โดยเฉพาะกลวิธีควบคุมและตรวจสอบการเรียนรู้ (Metacognitive) และกลวิธีด้านสังคม (Social Strategy) นักศึกษากลุ่มที่มีคะแนนความสามารถภาษาอังกฤษปานกลางมีการใช้กลวิธีในการเรียนมากกว่ากลุ่มที่มีคะแนนสูงและกลุ่มที่มีคะแนนต่ำ เชื้อชาติ และวิชาเอกเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้กลวิธีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ในขณะที่เพศเป็นปัจจัยที่ไม่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกใช้กลวิธีของนักศึกษา

เปรมวดี แยมเพกา มัลลินส์ (Premvadee Yampeka Mullins 1992 : 1829-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกลวิธีในการเรียนกับคะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัยในวิชาภาษาอังกฤษ คะแนนสอบเพื่อจัดอันดับ (Placement Test) และคะแนนเฉลี่ยของนิสิตเอกภาษาอังกฤษ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยผู้วิจัยใช้แบบสำรวจกลวิธีในการเรียน (SILL) Version 7.0 (ESL / EFL) ของ รีเบคคา แอล ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca L. Oxford) และการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูล ผลการวิจัยพบว่า ไม่มีความสัมพันธ์ระหว่างคะแนนรวมจากแบบสำรวจกลวิธีในการเรียนกับคะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัยในวิชาภาษาอังกฤษ คะแนนสอบเพื่อจัดอันดับ และคะแนนเฉลี่ย แต่พบความสัมพันธ์ในทางลบระหว่างคะแนนสอบเข้ามหาวิทยาลัยในวิชาภาษาอังกฤษกับกลวิธีด้านจิตพิสัย ($r = -.323, p = .005$) มีความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างคะแนนสอบเพื่อจัดอันดับกับกลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ($r = .383, p = .001$) และยังพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างคะแนนเฉลี่ยกับกลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ($r = .315, p = .006$) นอกจากนี้ยังพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เคยไปเมืองนอกมาแล้วกับผู้ที่ยังไม่เคยไปใช้กลวิธีในการเรียนภาษาไม่แตกต่างกัน

แน-ดอง ยัง (Nae-Dong Yang 1993 : 2722-A) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนภาษากับการใช้กลวิธีในการเรียนของนักศึกษาวิทยาลัยในไต้หวัน กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 505 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม Beliefs About Language Learning Inventory ของ โฮร์วิทซ์ (Horwitz 1987) แบบสำรวจ Strategy Inventory for Language Learning ของ รีเบคคา ออกซ์ฟอร์ด (Rebecca Oxford 1989) และแบบสอบถาม Individual Background Questionnaire ซึ่งแปลเป็นภาษาจีนและผู้วิจัยให้นักศึกษาทำในชั่วโมงเรียนภาษาอังกฤษ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนมากมีทัศนคติในทางบวกและใช้กลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษาบ่อยที่สุด ใช้กลวิธีด้านความจำและด้านความรู้ ความคิดน้อยที่สุด นักศึกษาหญิงใช้กลวิธีด้านสังคมบ่อยและมากกว่านักศึกษาชาย นอกจากนี้ นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกภาษาต่างประเทศมีทัศนคติที่ดีต่อภาษาต่างประเทศมากกว่านักศึกษาวิชาเอกอื่น ๆ และผลการวิจัยยังพบความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติและความคิดเห็นเกี่ยวกับการเรียนภาษากับการใช้กลวิธีในการเรียนภาษา

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการอ่าน

มาร์จอรี ไฮเย (Marjorie Hoyer 1988 : 3291-A) ได้ทำการศึกษาผลของการเขียนสรุปความที่มีต่อความเข้าใจในการอ่านของนักศึกษามหาวิทยาลัยชั้นปีที่ 1 ที่เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศ กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 จำนวน 38 คน เป็นนักศึกษาชาวอเมริกัน จำนวน 24 คน 1 ห้อง และเป็นนักศึกษานานาชาติ จำนวน 14 คน 1 ห้อง แต่ละห้องแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม โดยกลุ่มทดลองได้รับการสอนให้เขียนแบบสรุปความในการอ่านเพื่อความเข้าใจ ผลการวิจัยสรุปว่า 1. การเขียนสรุปความมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความสามารถในการอ่านเพื่อความเข้าใจ 2. มีความแตกต่างระหว่างลักษณะของการสรุปความที่ดีและไม่ดี 3. นักศึกษาสนองต่อการสอนและการฝึกเขียนสรุปความ และ 4. นักศึกษาที่ได้รับการฝึกเขียนสรุปความมีคะแนนการอ่านเพื่อความเข้าใจสูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึก

เดลมา ซานติเอโก (Delma Santiago 1991 : 865-A) ได้ทำการวิจัยโดยการทดลองสอน เพื่อเปรียบเทียบผลการอ่านเพื่อความเข้าใจของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนต่ำที่ได้รับการฝึกใช้กลวิธีในการอ่านที่แตกต่างกัน กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 9 ที่มีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านภาษาสเปนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ จำนวน 33 คน การทดลองสอนใช้กลวิธีปรึกษาตนเอง (Self-Questioning) กลุ่มหนึ่ง และอีกกลุ่มหนึ่งใช้กลวิธีสรุปความ (Summarizing) ผู้วิจัยใช้แบบทดสอบ La Prueba de Destrezas Basicas de Espanol-Lectura เพื่อวัดความเข้าใจในการอ่านก่อนและหลังการทดลอง ในการดำเนินการทดลอง นักเรียนต้องอ่านบทอ่านประเภทเล่าเรื่อง 9 บท และประเภทอธิบายความ 2 บท นักเรียนกลุ่มที่ใช้กลวิธีปรึกษาตนเองได้รับการฝึกการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องโดยใช้โครงสร้างจากประสบการณ์เดิม กลุ่มที่ใช้กลวิธีสรุปความได้รับการฝึกกฎ 6 ข้อ เพื่อใช้ในการสรุปเรื่อง การทดลองใช้เวลา 30 ชั่วโมง ผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า นักเรียนทั้งสองกลุ่มมีผลการเรียนดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และไม่พบความแตกต่างระหว่างคะแนนสอบหลังการทดลองของทั้งสองกลุ่ม ซึ่งแสดงว่ากลวิธีปรึกษาตนเอง และกลวิธีสรุปความเป็นกลวิธีที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ

ไอซา คาเลโร-เบรคไฮเมอร์ (Ayxa Calero-Breckheimer 1991 : 120-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการใช้กลวิธีในการอ่านของนักเรียนที่อ่านได้สองภาษา

เพื่ออ่านบทอ่านภาษาอังกฤษและภาษาสเปน พร้อมกันนี้ผู้วิจัยยังมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างกิงนีสัยในการอ่านกับการใช้กลวิธีในการอ่าน ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 3 และ 4 ที่เรียนสองภาษา คือ ภาษาอังกฤษและภาษาสเปน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบทดสอบ IDL Form บทอ่านเพื่อใช้ในการฝึก บทอ่านเพื่อใช้ในการทดลองซึ่งแยกเป็นบทอ่านภาษาอังกฤษและภาษาสเปน ผู้วิจัยให้นักเรียนฝึกอ่านบทอ่านจากคอมพิวเตอร์ หลังจากนั้นให้นักเรียนอ่านบทเรียนที่ใช้ในการทดลอง ซึ่งคอมพิวเตอร์จะบันทึกเวลาในการอ่านและการอ่านทวนซ้ำในแต่ละบรรทัดของนักเรียนไว้ เมื่ออ่านจบนักเรียนประเมินการใช้กลวิธีในการอ่านของตนเอง โดยการเล่าถึงพฤติกรรมของตนเองในการอ่าน และทำแบบสำรวจการใช้กลวิธี นอกจากนี้นักเรียนต้องเล่าเรื่องที่อ่านไปแล้วให้ผู้วิจัยฟังใหม่อีกครั้ง แล้วตอบคำถามของแต่ละเรื่องด้วย ซึ่งแต่ละเรื่องมีคำตอบแบบเลือกตอบ จำนวน 9 ข้อ ผลการวิจัยสรุปว่า เมื่ออ่านบทอ่านภาษาสเปน นักเรียนต้องอ่านทวนซ้ำมากกว่าเมื่ออ่านบทอ่านภาษาอังกฤษ และตอบคำถามแบบเลือกตอบจากบทอ่านภาษาอังกฤษได้ถูกต้องมากกว่าภาษาสเปน ผลการวิจัยยังพบความสัมพันธ์ทางบวกระหว่างคะแนนการเล่าถึงการใช้กลวิธีของตนเองกับคะแนนการตอบแบบสำรวจการใช้กลวิธีในการอ่าน นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสรุปว่า นักเรียนใช้กระบวนการเดียวกันเมื่ออ่านบทอ่านต่างภาษากัน และกระบวนการที่นักเรียนใช้ในการอ่านมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความเข้าใจในการอ่านของนักเรียนด้วย

มาร์ตา เดนิส วาพรา มาร์ติโน (Marta Denise Wavra Martino 1991 : 121-A) ได้ศึกษาการใช้กลวิธีในการอ่านของนักศึกษาวิทยาลัยที่ไม่เก่งในทักษะการอ่าน โดยมุ่งเน้นศึกษาด้านความรู้เดิมและความตระหนักในด้านความรู้ความคิด วัตถุประสงค์ในการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบความเข้าใจของนักศึกษาเมื่อได้พยายามอ่านบทอ่านจากแบบทดสอบมาตรฐานในการอ่านและเมื่ออ่านบทอ่านจากบทเรียนของวิทยาลัย พร้อมกับตอบคำถามแบบเลือกตอบที่เกี่ยวข้องกับบทอ่านที่ได้อ่านด้วย กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษา 4 คน ที่ไม่เก่งในทักษะการอ่านและสอบตกซ้ำ ๆ เมื่อทำแบบทดสอบมาตรฐาน City University of New York Test ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดยให้นักศึกษาอ่านบทอ่าน 4 บท ที่มีหัวข้อเดียวกันแต่เขียนในทัศนคติที่แตกต่างกัน เพื่อดูว่าความรู้เดิมจากประสบการณ์ของแต่ละคนนั้นจะแทรกแซงการอ่านบทเรียนของพวกเขาหรือไม่ ผู้วิจัยตรวจสอบโดยให้นักศึกษาคิดเป็นถ้อยคำ (Think-Aloud) หลังจากนั้นนักศึกษาอ่านบทอ่านจากบทเรียนและตอบคำถามแบบเลือกตอบด้วย เพื่อเปรียบเทียบดูว่า นักศึกษาใช้กลวิธีในการอ่านแตกต่างจากเดิมหรือไม่ โดยผู้วิจัยศึกษาการใช้กลวิธี 5 ด้าน

ตามแบบของ Block's (1985) Categories of Strategies ได้แก่ 1. ภูมิหลังของนักศึกษา 2. วิธีการอ่าน 3. การใช้กลวิธี 4. การใช้ความรู้เดิม 5. ความตระหนักในด้านความรู้ความคิด ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลจากบันทึกกับคิดเป็นถ้อยคำของนักศึกษาระดับชั้นและตอบคำถาม จากการสัมภาษณ์และการสังเกตของผู้วิจัย ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษามีความตระหนักในด้านความรู้ความคิดมากขึ้น ความรู้เดิมแทรกแซงความเข้าใจในการอ่านไม่มากนัก วิธีการอ่านและความตระหนักในวัตถุประสงค์ของการอ่านเป็นตัวกำหนดความเข้าใจในการอ่านได้ดี

ซูซานา ไควรอส เดอ เมโล มอนเตริโอ (Suzana Queiroz de Melo Monterio 1993 : 3507-A) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความตระหนักในกลวิธีในการอ่านกับการใช้กลวิธีในการอ่านของนักเรียน เมื่ออ่านภาษาแม่กับเมื่ออ่านภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่สอง ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 25 คน แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม โดยแบ่งตามคะแนนความสามารถในการอ่านภาษาแม่ (ภาษาโปรตุเกส) และภาษาอังกฤษ เครื่องมือที่ใช้ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับภูมิหลังของนักเรียน แบบสอบถามเกี่ยวกับเมตต้าคอกนิชัน และแบบทดสอบความเข้าใจในการอ่าน เครื่องมือเหล่านี้ใช้ทดสอบเพื่อวิเคราะห์กลวิธีต่าง ๆ ที่นักเรียนใช้เพื่อให้เข้าใจบทอ่าน และเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการอ่าน การใช้กลวิธีในการอ่าน และความตระหนักในกลวิธีการอ่านกับความสามารถในการอ่านทั้งสองภาษา หลังจากที่ได้เรียนการอ่านภาษาอังกฤษไปแล้วหนึ่งภาคเรียน ผลการวิจัยสรุปว่า ปัญหาสำคัญในการอ่านภาษาต่างประเทศ นั้นคือ ความรู้ในภาษาต่างประเทศที่เรียนนั้นไม่เพียงพอ รวมทั้งการขาดนิสัยรักการอ่านในภาษาแม่ด้วย

งานวิจัยที่เกี่ยวกับทักษะการฟัง

ดับเบิลยู อี แลมเบิร์ต ไอ โบเลอร์ และ เอ็น ซิดอติ (W.E. Lambert, I. Boehler and N. Sidoti 1981 : 133-148) ได้ทำการวิจัยเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนทักษะการอ่านและการฟังเพื่อความเข้าใจในภาษาที่สองระหว่างการสอนที่ผสมผสานทักษะทั้งสองกับการสอนแยกทักษะ วัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ เพื่อศึกษาว่าการนำทักษะการฟังมาเสริมการอ่านจะช่วยให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่เรียนได้ดียิ่งขึ้นหรือไม่ ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนเกรด 5 และ 6 ที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สอง ผลการทดลองสอนพบว่า นักเรียนที่เรียนโดยการฟังและการอ่านในขณะเดียวกันมีผลสัมฤทธิ์ในการอ่านหรือฟังเพื่อความเข้าใจภาษาทั้งสองสูงกว่านักเรียนที่เรียนแบบแยกทักษะ

เกรียงศักดิ์ สยานานนท์ (Kriengsak Syananondh 1984 : 2136-A) ได้ศึกษาความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษที่เพิ่มขึ้นของนักศึกษาไทยในสหรัฐอเมริกา หลังจากใช้ชีวิตอยู่ในสหรัฐอเมริกาเป็นเวลานานกว่า 5 ปี ปัญหาและอุปสรรคในการเรียนภาษาอังกฤษ และวิธีแก้ไขที่นักศึกษาใช้ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชาวไทยที่เรียนอยู่ในวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยทั่วประเทศที่สหรัฐอเมริกา จำนวน 300 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีปัญหาในการฟังภาษาอังกฤษในสถานการณ์การสื่อสารที่แตกต่างกัน ในระยะแรกที่เดินทางมายังสหรัฐอเมริกา โดยเฉลี่ยนักศึกษาสามารถเข้าใจเพียงครึ่งหนึ่งของคำพูดซึ่งได้ยินจากเจ้าของภาษา เนื่องจากว่าปัญหาเหล่านี้เกิดจากการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในประเทศไทยที่มีการสอนการออกเสียงแตกต่างกัน (แบบอังกฤษและแบบอเมริกัน) ความรู้ด้านคำศัพท์ไม่เพียงพอ ปัญหาที่สำคัญที่สุดที่มีผลต่อการฟังภาษาอังกฤษ คือ การขาดการฝึกสนทนาภาษาอังกฤษ นักศึกษาแก้ไขโดยการดูโทรทัศน์ การพูดคุยกับเจ้าของภาษา และการฟังบรรยายต่าง ๆ เพื่อปรับปรุงความสามารถในการฟังของตนเอง นอกจากนี้ยังพบว่า ระดับความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษและความสามารถในการพูดภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาไทยจะพัฒนาเต็มที่หลังจากอาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกาเป็นเวลายังน้อย 5 ปี

เกรียงศักดิ์ สยานานนท์ (Kriengsak Syananondh 1986 : 83-108) ได้ทำการวิจัยเรื่องการนำทักษะการอ่านมาเสริมความเข้าใจในการฟังให้แก่นักศึกษาที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานในมหาวิทยาลัยมหิดล โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการนำความสามารถด้านการอ่านมาช่วยเสริมหรือพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปีที่ 1 ที่เรียนวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐานในมหาวิทยาลัยมหิดล จำนวน 40 คน ผลการวิจัยพบว่า ระดับความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษของนักศึกษาสูงขึ้น หลังจากที่ได้รับการฝึกอ่านควบคู่ไปกับการฟังเพื่อเสริมความเข้าใจในการฟัง ทักษะการอ่านมีความสัมพันธ์กับทักษะการฟัง และสามารถนำไปใช้เพื่อส่งเสริมความเข้าใจซึ่งกันและกันได้ การถ่ายทอดระหว่างความเข้าใจในการฟังและความสามารถในการอ่านจะช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ด้านความเข้าใจในข้อความที่อ่านหรือฟังให้สูงขึ้น

ธีโอดอร์ บี คาลิวอดา (Theodore B. Kalivoda 1989 : 2953-A) ได้ทำการวิจัยเปรียบเทียบการสอนความเข้าใจในการฟัง 2 วิธี คือ การฟังโดยใช้

เพลงเป็นเนื้อหาบทเรียน และการฟังจากการเล่าเรื่องและบทสนทนา ตัวอย่างประชากรเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชาวสเปน แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มทดลองให้ฟังเนื้อหาในรูปแบบของเพลง กลุ่มควบคุมฟังเนื้อหาในรูปแบบของการเล่าเรื่องอย่างสั้น ๆ และบทสนทนา ใช้เวลาสอน 5 สัปดาห์ ทั้งสองกลุ่มทำการทดสอบทุกสัปดาห์ และเมื่อสอนครบ 5 สัปดาห์ ก็ทดสอบวัดความเข้าใจ ผู้วิจัยให้นักเรียนชั้นอื่นที่ไม่ใช่กลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมทำการทดสอบวัดความเข้าใจด้วย หลังจากนั้นนักเรียนทั้งสองกลุ่มตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนของกระบวนการในการเรียนที่ผ่านมา ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ANCOVA และ t-Test ผลการวิจัยปรากฏว่า โดยทั่วไปบทเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนการสอบในแต่ละสัปดาห์สูงกว่ากลุ่มควบคุม แต่ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างสองกลุ่มในการทดสอบหลังจากการทดลอง 5 สัปดาห์สิ้นสุดแล้ว นอกจากนี้ยังพบว่า มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างกลุ่มที่ทำการทดลองทั้งสองกลุ่มกับกลุ่มนักเรียนที่ไม่ได้ทำการทดลอง โดยกลุ่มที่ทำการทดลองทั้งสองกลุ่มมีคะแนนสูงกว่า และกลุ่มควบคุมมีปฏิกิริยาตอบสนองในทางบวกต่อสื่อการสอนและกระบวนการที่ใช้ในการสอนความเข้าใจในการฟัง

บาร์บารา โค ชมิดท์-ไรน์ฮาร์ท (Barbara Coe Schmidt-Rinehart 1992 : 1433-A) ได้ทำการศึกษาผลของหัวข้อที่คุ้นเคยที่มีต่อการฟังหรือความเข้าใจของนักศึกษาที่เรียนภาษาสเปน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยที่เรียนต่างระดับชั้นกัน ผู้วิจัยให้นักศึกษาฟังบทความ 2 บท โดยบทหนึ่งเป็นเนื้อเรื่องที่นักศึกษาคุ้นเคย และอีกบทหนึ่งเป็นนวนิยาย บทความทั้งสองเรื่องบันทึกด้วยภาษาที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันและเป็นเสียงพูดของเจ้าของภาษา ผู้วิจัยประเมินความเข้าใจในการฟังด้วยวิธีการระลึกได้ (Recall Protocol) ตัวแปรต้นของการวิจัยครั้งนี้ คือ 1. บทความที่มีหัวข้อเป็นที่คุ้นเคยและมีความยากต่างกันสำหรับ 2 ระดับชั้น และแบบสอบถามหลังการฟัง 1 ฉบับ 2. ความสามารถในการภาษาสเปนของนักศึกษา 3 ระดับชั้น ตัวแปรตาม ได้แก่ คะแนนร้อยละของการระลึกข้อมูลภาษาสเปนที่ได้ฟังจากบทความได้ ผลการวิจัยปรากฏว่า ทั้งหัวข้อที่คุ้นเคยและระดับชั้นที่ต่างกันมีผลต่อความเข้าใจในการฟังของนักศึกษา นักศึกษาทุกคนสามารถระลึกได้เกี่ยวกับเรื่องที่คุ้นเคยมากกว่าเรื่องที่เป็นนวนิยาย และคะแนนความสามารถในการฟังสูงตามลำดับระดับชั้นของนักศึกษา ผลการวิจัยครั้งนี้สนับสนุนแนวคิดที่ว่าความเข้าใจในการฟังเป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก หัวข้อที่คุ้นเคยเป็นปัจจัยภายในที่มีอิทธิพลมาก และศาสตร์ของภาษาพูดซึ่งเป็นปัจจัยภายนอกก็เป็นเรื่องที่ยุงยากซับซ้อน ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า ในการสอนการฟังเพื่อความ

เข้าใจนั้น ควรคำนึงถึงเรื่องต่าง ๆ ดังนี้ 1. การใช้กิจกรรมก่อนการฟังเพื่อปูพื้นฐานความรู้เดิม
2. การใช้ภาษาพูดที่ใช้จริงในชีวิตประจำวันหรือเสียงพูดของเจ้าของภาษา 3. การเน้น
ความแตกต่างระหว่างภาษาพูดกับภาษาเขียน

ฮุง-จาง อู (Hung-Chang Ou 1993 : 2348-A) ได้ทำวิจัย
เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้าใจในการฟังภาษาอังกฤษกับแรงจูงใจของนักศึกษาวิทยาลัย
จำนวน 146 คน ซึ่งต้องทำการทดสอบวัดความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจโดยใช้
แบบทดสอบ TOEFL และแบบสอบถามเพื่อวัดแรงจูงใจ Motivation Analysis Test (MAT)
ก่อนเริ่มเรียน หลังจากที่นักศึกษาเรียนวิชาภาษาอังกฤษไปตามปกติแล้วหนึ่งภาคเรียน ผู้วิจัย
ทดสอบความเข้าใจในการฟังของนักศึกษาอีกครั้ง โดยใช้แบบทดสอบ TOEFL ชุดเดิม แล้ว
วิเคราะห์หาค่าความสัมพันธ์ ผลการวิจัยสรุปว่า ความสามารถในการฟังภาษาอังกฤษมีความสัมพันธ์
กับแรงจูงใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เจน เอลเลน เบิร์น (Jane Ellen Berne 1993 : 2354-A)
ได้ทำการศึกษาผลของประเภทของบทเรียน การทดสอบ และประสบการณ์ทางภาษาที่มีต่อความ
สามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจของนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาที่เรียนภาษา
สเปนเป็นภาษาต่างประเทศ 2 ระดับ คือ ระดับเริ่มเรียน 107 คน และระดับกลางถึงระดับสูง
67 คน ผลกระทบของประเภทของบทเรียนวัดโดยเปรียบเทียบความสามารถจากคะแนนของกลุ่มที่
เรียนบทเรียนแบบการสัมภาษณ์กับกลุ่มที่เรียนแบบบรรยาย ผลกระทบของการทดสอบวัดได้จากการ
เปรียบเทียบคะแนนความสามารถของกลุ่มที่ทำแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ กลุ่มที่ทำแบบโคลซและ
กลุ่มที่ทำแบบปลายเปิด ผลการวิจัยเป็นไปตามสมมติฐานดังนี้ 1. นักศึกษากลุ่มที่ทำแบบทดสอบ
ชนิดเลือกตอบมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ทำแบบโคลซและแบบปลายเปิด 2. นักศึกษาที่เรียนระดับ
กลางและสูงมีคะแนนสูงกว่านักศึกษาระดับเริ่มเรียน 3. นักศึกษากลุ่มที่เรียนบทเรียนแบบการ
สัมภาษณ์มีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่เรียนบทเรียนแบบบรรยาย การทดสอบและประสบการณ์ทางภาษาที่
เรียนมีผลต่อความสามารถในการฟังเพื่อความเข้าใจของนักศึกษา ในขณะที่ประเภทของบทเรียน
ไม่มีผลต่อความเข้าใจในการฟังใจความสำคัญ แต่มีผลต่อความเข้าใจในการฟังรายละเอียดเพื่อ
ทำแบบทดสอบชนิดเลือกตอบ

ลอเรนส์ แวนเดอร์กริฟท์ (Lawrens Vandergrift 1993 : 850-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อศึกษาการใช้กลวิธีเพื่อความเข้าใจในการฟังของนักศึกษาที่เรียนภาษาฝรั่งเศสเป็นภาษาที่สอง โดยวิเคราะห์ปัจจัยทางด้านความสามารถของภาษา เพศ ความสามารถในการฟังและวิธีการเรียนของนักศึกษาว่ามีผลต่อการใช้กลวิธีในการฟังอย่างไร ตัวอย่างประชากรเป็นนักศึกษาที่มีความสามารถทางภาษาต่างกัน 5 ระดับ ตั้งแต่ระดับเริ่มเรียนจนถึงระดับสูง ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยโดย 1. สัมภาษณ์นักศึกษาโดยให้กล่าวถึงการใช้กลวิธีในการฟังของตนเองกับเนื้อหาต่าง ๆ 2. นักศึกษาเล่าถึงกระบวนการคิดของตนเองจากวิดีโอที่บันทึกการสัมภาษณ์ที่เพิ่งจบไปอีกครั้ง 3. ผู้วิจัยให้นักศึกษาฟังเนื้อหาจากชีวิตจริง และให้นักศึกษา "คิดเป็นถ้อยคำ" (Think-Aloud) เกี่ยวกับกระบวนการคิดของตนเองในขณะที่ฟัง การดำเนินการทั้ง 3 ขั้นตอนถูกบันทึกเสียงและจดบันทึกไว้พร้อม ๆ กัน ผู้วิจัยสังเกตพฤติกรรมของนักศึกษาขณะถูกสัมภาษณ์ นักศึกษาทุกระดับคุ้นเคยกับกลวิธีต่าง ๆ ทั้งกลวิธีด้านความรู้ความคิด กลวิธีตรวจสอบและประเมินตนเอง กลวิธีด้านจิตพิสัยและสังคม และกลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษา ผลการวิจัยพบความแตกต่างในการใช้กลวิธีระหว่างนักศึกษามีระดับความสามารถในการฟังต่างกัน การใช้กลวิธีด้านตรวจสอบและประเมินตนเอง เป็นปัจจัยที่แยกนักศึกษามีความสามารถในการฟังสูงกับที่มีความสามารถในการฟังต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นักศึกษาระดับเริ่มเรียนใช้กลวิธีด้านความรู้ ความคิดในเรื่องของการแปลและการท่องจำมาก ขณะที่นักศึกษาระดับสูงขึ้นไปใช้กลวิธีด้านนี้ในเรื่องของการสรุปความ การควบคุมและตรวจสอบความเข้าใจ และนักศึกษาระดับสูงใช้กลวิธีตรวจสอบและประเมินตนเองมาก แต่ใช้กลวิธีการชดเชยข้อบกพร่องในการใช้ภาษาน้อยกว่านักศึกษาระดับเริ่มเรียน การใช้กลวิธีระหว่างเพศชายกับเพศหญิงมีความแตกต่างกันน้อยมาก นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า ไม่มีความแตกต่างในการใช้กลวิธีของนักศึกษาในเรื่องของวิธีการเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ